P Cena numeru 15 groszy

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. ILUSTROWANA Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

ROK XVI | ŁÓDŹ, ŚRODA, 21-go WRZEŚNIA 1938 ROKU | CENA NUMERU 15 GROSZY | № 259

Praga odrzuciła propozycje Anglii

Czechosłowacja nie godzi się na oddanie Sudetów Niemcom.-Konsternacja w Londynie

LONDYN, 20 września.

(PAT) W brytyjskich kołach rządowych zapanowała dziś wieczorem po otrzymaniu informacyj od rządu czeskiego całkowita konsternacja.

NOTA CZECHOSŁOWACKA STANOWI W ISTOCIE SWEJ ODRZUCENIE PROPOZYCYJ BRYTYJSKO-FRANCUSKICH.

Nota stwierdza, że propozycje te ze względów konstytucyjnych nie mogą być przyjęte w tej postaci, w jakiej zostały one przedstawione.

Konstytucja czechosłowacka — oświadczać ma nota — nie udziela żadnemu rządowi czechosłowackiemu zezwolenia na podjęcie rokowań na tego rodzaju płaszczyźnie. Rząd czechosłowacki domagać się ma ponadto wyjaśnienia szeregu punktów, które, jego zdaniem. w przedstawionych propozycjach są zupełnie nie jasne, lub nawet, zdaniem rządu czechosłowackiego, niewykonalne. Rząd czechosłowacki wyrażać ma w nocie na zakończenie swoją gotowość podjęcia rokowań na jakiejkolwiek innej podstawie, możliwej do przyjęcia w ramach konstytucji czechosłowackiej.

RZĄD CZECHOSŁOWACKI PROPONOWAĆ MA ZASTOSOWANIE UKŁADU ARBITRAŻOWEGO NIEMIECKO-CZECHOSŁOWACKIEGO

obowiązującego — jego zdaniem — wciąż jeszcze zarówno Niemcy, jak i Czechosłowację, z tytułu traktatów lokarneńskich.

W brytyjskich kołach rządowych nie zdają sobie jeszcze sprawy z konsekwencyj, jakie nota ta może wywołać, przyznawane jest jednak, że odpowiedź rządu czechosłowackiego czyni możliwość rozwiązania kryzysu drogą rokowań mało prawdopodobną.

ANGLIA ŻĄDA WYCOFANIA NOTY CZESKIEJ

odrzucającej plan okrojenia granic

Londyn, 20 września.

(PAT) Rząd brytyjski przez swego posła w Pradze powiadomił dziś późnym wieczorem rząd czechosłowacki, że doradza aby wycofana została nota, złożona dziś rządom brytyjskiemu i francuskiemu w odpowiedzi na propozycje obu tych rządów. Rząd brytyjski wychodzi z założenia ,że ustęp w nocie czechosłowackiej, dotyczący powołania się na układ arbitrażowy czeskosłowacko - niemiecki z tytułu traktatu w Locarno i propozycja odesłania sporu czechosłowacko - niemieckiego do międzynarodowego trybunału sprawiedliwości w Hadze nie nadają się do konkretnego rozpatrzenia.

W związku z powyższą demarche brytyjską zebrali się dziś wieczorem w Pradze ministrowie, tworzący t. zw. komitet polityczny gabinetu czechosłowackiego.

Rząd brytyjski oczekuje jutro rano ewentualnej odpowiedzi czechosłowackiej na demarche. Dalsze kroki rządu brytyjskiego uzależnione są od decyzji Pragi co do żądania brytyjskiego dokonania zmian w nocie czeskosłowackiej.

W każdym razie spotkanie premiera Chamberlaina z kanclerzem Hitlerem zdaje się dochodzić do skutku i wyznaczone zostało zamiast na środę, na czwartek o godz. 3-ciej po południu w Godesberg nad Renem.

Krwawe starcia na granicy czesko-niemieckiej

Niemcy sudeccy podpalili czeski budynek celny.-Żołnierze czescy ostrzeliwali uciekinierów

Berlin, 20 września.

(PAT) Z pogranicza niemiecko-czeskiego donoszą, że dziś rano koło godz. 4.30 DOSZŁO DO STRZELANINY POMIĘDZY CZESKĄ STRAŻĄ GRANICZNĄ, KTÓRA OTWORZYŁA OGIEŃ NA UCHODŹCÓW

niemiecko - sudeckich, a obowiązanymi do służby wojskowej Niemcami Sudeckimi, którzy w mundurach i z bronią oddalili się od swych oddziałów wojskowych i wraz z pozostałymi uchodźcami usiłowali dostać się na terytorium Rzeszy. Uchodźcy, w tej liczbie wiele kobiet i dzieci, pochodzący głównie z Gross-Aupa i Klein-Aupa ,rzucili się na ziemię, gdyż z czeskiego budynku celnego

OTWORZONO OGIEŃ Z KARABINÓW I KULOMIOTÓW,

i pełzając, starali się dotrzeć na teren Rzeszy.

Koło godz. 5.15, znowu dano ognia do uhcodźców od strony Neuhausel. Na ogień ten odpowiedziało 9 żołnierzy niemiecko-sudeckich z pułku piechoty w Trautenau, którzy ruszyli na czeski budynek celny, skąd szedł najsilniejszy ogień karabinów maszynowych, i rzucili nań granaty ręczne,

POWODUJĄC POŻAR BUDYNKU.

15 żołnierzy czeskich z 2 karabinami maszynowymi, znajdującymi się obok budynku, cofnęło się wówczas w kierunku Neuhausel, pozostawiając w płonącym urzędzie celnym zabitego od wybuchu granatów żandarma. Jeden żandarm czeski i jeden urzędnik skarbowy, którzy z podniesionymi do góry rękami wyszli z budynku celnego, zostali przez żołnierzy sudeckich rozbrojeni i wzięci do niewoli.

Uchodźcy skorzystali z krótkiej przerwy ogniowej, aby szybko dostać się na terytorium Niemiec, podczas gdy żołnierze sudeccy przeszukali jeszcze płonący budynek celny, po czym skierowali się wraz z jeńcami na teren Rzeszy.

O godz. 7-ej zjawił się po stronie czeskiej większy oddział żołnierzy czeskich z karabinami maszynowymi, który ostrzeliwał ruiny czeskiego budynku celnego i niemiecką stację celną. Ogień ustał dopiero około godz. 8-ej. Po stronie niemieckiej stwierdzono liczne ślady kul. Z pośród uchodźców ranne zostały 3 kobiety i troje dzieci.

Berlin, 20 września.

(PAT) Poselstwo niemieckie w Pradze otrzymało polecenie złożenia najostrzejszego protestu wobec rządu praskiego z powodu ostrzelania przez Czechów pogranicznej miejscowości niemieckiej Seidenberg oraz z powodu pogwałcenia granicy niemieckiej w pobliżu m. Schmiedeberg.

Chamberlain jedzie jutro do Hitlera

celem odbycia drugiej rozmowy

BERLIN, 20 września.

(PAT). Oficjalnie komunikują: Kanclerz Hitler i prem. Chamberlain porozumieli się co do tego, aby rozmowę rozpoczętą w Obersalzberg, podjąć na nowo w Godesberg we czwartek dn. 22 września o godz. 3-ej po poł.

Włochy odmawiają gwarancyj dla Czech,

jeżeli zagadnienie wszystkich mniejszości nie będzie rozwiązane

Mussolini oświadczył, że Włochy są przygotowane na wypadek wybuchu dramatu

LONDYN, 20 września.

(PAT) Korespondent dyplomatyczny Reutera stwierdza, że na podstawie wiadomości nadeszłych dziś wieczorem do Londynu

MUSSOLINI ODMAWIA JAKICHKOLWIEK GWARANCJI DLA CZECHOSŁOWACJI,

jeżeli zagadnienia wszystkich mniejszości narodowych wchodzących w skład obecnego państwa czechosłowackiego nie będą rozwiązane.

* * *

UDINE, 20 września.

(PAT) Dziś o godz. 18.40 szef rządu włoskiego Mussolini wygłosił w Udine przemówienie, w którym oświadczył, co następuje:

Czarne koszule.

Wracam do was w dniu 20-ej rocznicy zwycięstwa, równo w 16 lat po moim przemówieniu, zapowiadającym marsz na Rzym. Tym szczęśliwszy jestem, znajdując się wśród was, ponieważ Udine było stolicą wojny. Miliony ludzi, które szły przez wasze drogi i zatrzymywały się w waszym mieście, miały możność poznania waszej braterskiej gościnności, ale nie będziemy powracać do przeszłości, ponieważ wola nasza gna nas ku przyszłości. Trzeba jednak przypomnieć, czym były Włochy w 1922 roku. Włochy były wtedy krajem cierpiącym i nieszczęśliwym, ponieważ korzyści pokoju nie stały w żadnym stosunku do niezmiernych ofiar narodu, poniesionych w wojnie światowej.

Minęło szesnaście lat. Cały naród włoski jest dziś w pogotowiu. Włochy dzisiejsze są mocarstwem, są imperium. Naród włoski, ten z fabryk i pól bierze udział w życiu państwa, jest jego awangardą. Jest to największe osiągnięcie rewolucji faszystowskiej. Realizujemy ten cel dzień po dniu, rok po roku a bilans lat 16-tu jest imponujący. Zabezpieczyliśmy nasze granice, zdobyliśmy Libię, zlikwidowaliśmy wszystkie sprawy, które były politycznym ciężarem, odziedziczonym po dawnych rządach. Jesteśmy silni na lądzie, na morzu i w powietrzu, jak nigdy.

Koledzy.

Najcięższą chorobą, na jaką cierpi świat jest nieustanne kłamstwo. Kłamstwa te rozpowszechniane są przede wszystkim o Włoszech, Być może naród nasz przeszłej epoki podobał się więcej cudzoziemcom, gdyż interesował ich i bawił. Ludźmi tymi dziś pogardzamy. Przeszłość jest na zawsze i nieodwołalnie pogrzebana. Wolimy, by nas się bano.

Czarne koszule z Udine. Jeżeli mówię, że wróciłem do was z głębokim wzruszeniem, to musicie mi wierzyć. Jestem dumny przede wszystkim z tego, że duch wasz nie zmienił się w ciągu tak długiego okresu czasu. Czy gotowi jesteście słuchać mnie, tak jak przed 16 laty? (Tłum krzyczy: tak). Czy wierzycie mi tak jak wtedy? (Tłum krzyczy: tak). Gotowi jesteście walczyć i iść naprzód, tak jak w minionych latach? (Długie okrzyki: prowadź nas natychmiast).A więc nikt was nie zdoła zatrzymać.

* * *

RZYM, 20 września.

(PAT) Mussolini dziś rano po zwiedzeniu pobojowisk z czasów wielkiej wojny wygłosił w Gorycji następujące przemówienie:

„Mówiłem już dość jasno w tym mieście. Dziś nie będę się już powtarzał. Horyzont europejski przetarł się nieco, ale my, faszyści, którzy nie jesteśmy skłonni do zbytecznego i przedwczesnego optymizmu,

OCZEKUJEMY, BY KURTYNA SPADŁA PO OSTATNIM AKCIE DRAMATU.

Dodaję jednak i myślę, że w ten sposób wszyscy mnie zrozumiecie, że o ile byłby wybuchł jakiś dramat, nie zastałby nas nie przygotowanych".

Wreszcie, zwracając się do młodzieży, oświadczył: że „młodzież dzisiejsza jutro będzie żołnierzami i że żołnierze włoscy zawsze zdobędą zwycięstwo".

Ambasador Lipski u Hitlera

Również premier węgierski Imredy oraz minister spraw zagranicznych Kanya byli przyjęci przez Hitlera

WARSZAWA, 20 września.

(PAT) W dniu dzisiejszym

AMBASADOR R. P. W BERLINIE P. LIPSKI UDAŁ SIĘ SAMOLOTEM NA ZAPROSZENIE KANCLERZA HITLERA DO BERCHTESGADEN

i został przezeń przyjęty w obecności ministra spraw zagranicznych Rzeszy von Ribbentropa.

BUDAPESZT, 20 września.

(PAT) Urzędowo komunikują: Premier Imredy, minister spraw zagranicznych Kanya, szef sztabu generalnego Keresztes-Fischer oraz szef wydziału mniejszościowego w prezydium rady ministrów Pataki, udali się dziś rano samolotem do Obersalzberg, celem omówienia z kanclerzem Hitlerem i ministrem Ribbentropem zagadnienia czeskiego.

Podczas rozmowy z Hitlerem obecny był min. Ribbentrop.

BUDAPESZT, 20 września.

(PAT) O godz. 18 min. 25 powrócili samolotem z Berchtesgaden premier Imredy, minister spr. zagr. Kanya oraz gen. Keresztes-Fischer.

BERLIN, 20 września.

(PAT) Oficjalnie komunikują, że J. W. regent Węgier admirał Horthy bawi na polowaniu na terenach myśliwskich Sternberg, jako gość feldmarszałka Goeringa. Dziś premier feldmarszałek Goering, który powrócił do zdrowia, spotkał się z regentem Horthy w m. Alt-Sternberg i odbył z nim dłuższą rozmowę.

Po naradach londyńskich ministrowie francuscy opuścili Anglię. Na zdjęciu widzimy na lotnisku Chamberlaina, premiera francuskiego Daladiera i z tyłu między nimi francuskiego ministra spraw zagranicznych Bonneta.

Zdarzenia i ludzie

Jak szantażowano burmistrza

i co z tego wynikło?

Marienbad, we wrześniu.

W małej mieścinie czesko-niemieckiej Zugmantel poczciwy burmistrz otrzymał pewnego dnia list anonimowy, w którym przeczytał między innymi:

„Twoje nikczemne postępki nie będą przed światem zatajone. Wiem o tym, jakie pobrałeś łapówki. Poza tym uważam, że jesteś stworzeniem tak podłem, że należy zgładzić cię ze świata. Możesz się wyratować w ten sposób tylko, jeśli złożysz 5.000 koron okupu. Wtedy wypiję butelkę wina na intencję, abym o tobie zapomniał i nigdy więcej nie będę cię niepokoił! Namyśl się! W ciągu najbliższych dni otrzymasz ode mnie znak, gdzie masz złożyć pieniądze".

Burmistrz odsapnął ciężko. Człowiek starszy, obarczony rodziną, przyzwoity i uczciwy, nigdy w życiu nie ruszył nieprawnie ani grosza. Nie wiedział ostatecznie o jakie łapówki chodzi, żadnych bowiem nikczemnych czynów nie popełnił, a suma 5.000 koron była dla niego więcej, niż poważna. Musiałby porządnie nadszarpnąć oszczędności swojego życia.

Burmistrz nie spał przez całą noc, łamiąc sobie głowę, co zrobić. Zwrócić się do policji? — Ależ policja nigdy w takim wypadku, zdaniem burmistrza, nic dobrego nie przyniesie. A przecież ten nikczemny człowiek, autor anonimu, może doprawdy przez zemstę uczynić mu co złego. Złożyć pieniądze? — Możeby i burmistrz zgodził się od biedy na poważną stratę, ale gdzie jest gwarancja, że za tydzień szantażysta nie wystąpi z nowym żądaniem?...

Po kilku dniach — jak zapowiedziano—wpłynął drugi list. Szantażysta tym razem wskazywał wyraźnie miejsce, gdzie należy złożyć pieniądze. A więc banknoty mają być owinięte w ceratę, oraz złożone pod kamieniem, leżącym na pewnej odległej uliczce. Jeżeli burmistrz nie zastosnje się do tego żądania, zginie w ciągu tygodnia śmiercią gwałtowną.

Tym razem burmistrz zatrząsł się już ze strachu. Było już oczywiste, że trzeba się jeszcze z kimś poradzić co zrobić. Burmistrz w pewnej chwili chciał się nawet zwierzyć przed żoną — kobiety są praktyczniejsze w życiu od mężczyzn— ale powstrzymał się. Biedna kobieta mogłaby jeszcze dostać ataku serca ze strachu.

Po dłuższym namyśle burmistrz postanowił udać się do jednego ze swych przyjaciół, człowieka rozsądnego i energicznego.

— Sprawa jest paskudna—rzekł przyjaciel. — Jeśli zwrócimy się do policji, afera nabierze rozgłosu i może zająć się nią prasa. Jestem starym żołnierzem i nie boję się tego szantażysty. Załatwimy się więc z nim we dwójkę!...

Obmyślili plan działania. Oznaczonego dnia o oznaczonej godzinie burmistrz udał się z paczką, zawiniętą w ceratę, na małą uliczkę. Tam, nie oglądając się dokoła, złożył paczkę pod kamieniem. Deszcz lał jak z cebra. Burmistrz nasunął kapelusz na oczy i poszedł, jak codziennie, do swojej knajpki. Ale jednym wejściem wszedł, a drugim wyszedł. Szybko, przez podwórza i zaułki, powrócił w sąsiedztwo owego nieszczęsnego kamienia. Tam, ukryty za murem, czyhał już jego przyjaciel. Zarepetowali obaj broń i czekali w napręženiu, co dalej będzie. Minęły już dwie godziny, zapadł zmrok a deszcz padał coraz gęściej i dwaj przyjaciele przemokli do ostatniej nitki.

Czyżby szantażysta przeląkł się? Czy może to nie żaden szantaż, ale poprostu złośliwy kawał niewybrednego dowcipnisia?

Dwaj przyjaciele mieli już zamiar udać się rzeczywiście do restauracji na kufel piwa, gdy nagle u wylotu ulicy ukazała się jakaś postać w długim płaszczu. Lękliwie obejrzała się dookoła, po czym skierowała się do kamienia. Jeszcze chwila, a nieznajomy pochylił się i wydobył paczkę. W tym momencie obaj panowie wystrzelili jednocześnie dla postrachu w powietrze i wyskoczyli z za muru, wydając dzikie wrzaski i odważnie pędząc w stronę tajemniczej postaci.

Ale postać bynajmniej nie miała zamiaru uciekać. Z przerażenia tajemniczy nieznajomy usiadł na mokrej ziemi i zakrył twarz rękami. Owinięte w ceratę stare gazety rozsypały się obok.

Jakież było zdziwienie obu amatorów-detektywów, kiedy jeden z nich siłą uniósł twarz nieznajomego w górę (burmistrz stał z rewolwerem gotowym do strzału) i — tajemniczym nieznajomym okazał się nikt inny, jak pani burmistrzowa.

Tak, to miła żonka wpadła na ten świetny pomysł, aby zdobyć kilka tysięcy koron na swoje prywatne wydatki kosmetyczne i toaletowe...

WIELKA AKCJA DYPLOMATYCZNA POLSKI

„Cokolwiek się stanie, Śląsk za Olzą wróci do Macierzy"

Ambasador Łukasiewicz u min. Bonneta

Paryż, 20 września.

(PAT) „Matin" w wydaniu departamentalnym — analizując sytuację międzynarodową — pisze: Sytuacja w Europie centralnej nie stała się bardziej prostą przez fakt toczących się negocjacyj między Paryżem, Londynem, Berlinem i Pragą. Istnieje prawdopodobieństwo, że mogą w niej wystąpić pewne powikłania nie tylko z powodu nowych incydentów w kraju sudeckim, lecz również dlatego, że niektóre mocarstwa, sąsiadujące z Czechosłowacją i posiadające interesy mniejszościowe, nie chcą być odsunięte od rozmów, które mają doprowadzić do ogólnego rozwiązania. Jest to m. in. Polska. Min. Beck wysłał instrukcję ambasadorom w Paryżu, Londynie, Rzymie i Berlinie, aby sprecyzowali rządom przy których są akredytowani, stanowisko Warszawy. W związku z tym min. Bonnet przyjął we wtorek rano ambasadora Łukasiewicza.

POLSKA ZAPEWNIA, ŻE NIE BĘDZIE MOGŁA UZNAĆ ŻADNYCH DECYZYJ, KTÓRE ZOSTAŁYBY POWZIĘTE W SFERZE ZAINTERESOWAŃ POLSKI, BEZ OSIĄGNIĘCIA UPRZEDNIEJ JEJ ZGODY.

Analogiczne stanowisko zajmą Węgry, ponieważ Polska i Węgry uważają, że nie ma żadnej racji, aby tylko jedna mniejszość niemiecka miała korzystać z procedury uprzywilejowanego traktowania.

„Journal" pisze: Polska sądzi, że nigdy nie jest się tak dobrze obsłużonym, jak przez samego siebie i że tylko takie stanowisko odpowiada pozycji wielkiego mocarstwa.

„Petit Journal" dochodzi do wniosku, że

WĘGRY I POLSKA ZACZYNAJA DZIAŁAĆ.

Polacy, których rola może być decydująca i którzy wierzą w swe siły, stwierdzają, że cokolwiek się stanie, Śląsk Cieszyński powróci na łono macierzy.

„Paris Soir" na pierwszej stronie podaje obszerny tytuł: „Warszawa i Budapeszt domagają się dla swojej mniejszości takiego rozwiązania, jakie ma być zastosowane wobec Niemców Sudeckich". Dziennik uwypukla, jako fakt pierwszorzędnego znaczenia dzisiejszą wizytę amb. Łukasiewicza na Quai d' Orsay. Jednocześnie w obszernej depeszy z Pragi czeskiej „Paris Soir" donosi, że tendencje odśrodkowe ogarnęły z ogromną siłą wszystkie narody Czechosłowacji. Czechosłowacja stoi wobec problemu utraty nie tylko Niemców Sudeckich, lecz także terenów, zaludnionych przez ludność polską i węgierską.

Ten sam dziennik zamieszcza depeszę p. t.: „Warszawa oskarża Pragę i stawia żądania". W depeszy tej dziennik oświadcza, że stanowisko Polski w sprawie Śląska za Olzą jest zdecydowane i kategoryczne. WARSZAWA ŻĄDA PRZYŁĄCZENIA DO POLSKI ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, GDZIE ZAMIESZKUJE 200 TYSIĘCY POLAKÓW.

Szereg dzienników podaje informację o głosach prasy polskiej, oraz informacje PAT o wzmocnieniu obsady granicy czeskiej.

Budapeszt, 20 września.

(PAT) Stanowisko rządu polskiego, streszczające się w żądaniu przyznania prawa samostanowienia wszystkim narodowościom w Czechosłowacji oraz głosy prasy polskiej, podkreślające słuszność żądań mniejszości węgierskiej w Czechosłowacji odbiły się w społeczeństwie Węgierskim szerokim echem. Prasa, przynosząc głosy prasy polskiej wskazuje na wartość i trwałość odwiecznej przyjaźni polsko - węgierskiej.

Rzym, 20 września.

(PAT) Minister spr. zagr. Ciano przyjął dziś ambasadora R. P. dr. Wieniawę-Długoszowskiego.

ŚLĄSK ZAOLZAŃSKI MUSI WRÓCIĆ DO POLSKI

Manifestacje patriotyczne w całym kraju

CIESZYN, 20 września.

(PAT) W obecności około 30-tysięcznego tłumu ludności, która przybyła ze wszystkich stron powiatu cieszyńskiego oraz innych, odbył się dziś wieczorem na rynku cieszyńskim imponujący wiec manifestacyjny, zorganizowany przez komitet walki o prawa Polaków w Czechosłowacji pod hasłem „Dla braci za Olzą".

Rynek cieszyński zapełnił się po brzegi falującym tłumem, wśród którego odbijali się barwnymi strojami górale z Wisły i Istebnej, oraz zorganizowane oddziały robotnicze z hut i kopalń śląskich z transparentami: „Z braćmi z za Olzy pod wspólny dach". „Niech żyją bracia z za Olzy" i t. p.

Wszystkie okna wypełnione były masą głów ludzkich. Na balkonie ratusza cieszyńskiego umieszczono wielkich rozmiarów transparent, domagający się wyrwania Śląska Zaolzańskiego z rąk czeskich.

Wiec rozpoczął się o godz. 18-ej odegraniem hymnu narodowego, odśpiewanego równocześnie przez zebrane tłumy.

Następnie przemówił krótko burmistrz miasta Cieszyna, Rudolf Halfar. W mocnych i pełnych wzruszenia słowach podkreślił on ważność chwili historycznej i „głosu, który idzie od ludu tej ziemi, będącego częścią krwi i kości braci, pozostałych za Olzą".

Z kolei zabrał głos insp. Matusiak, stary bojownik o przynależność Śląska Zaolzańskiego do Polski z lat 1919—1920. W przemówieniu swoim wspomniał on o roku 1920, kiedy to w chwili, gdy Polska zmagała się w krwawych bojach w obronie swej niepodległości oraz kultury zachodniej Europy, nastąpił rabunek Śląska Zaolzańskiego przez Czechów. Tego rabunku Polska nigdy nie zapomniała. Obecnie nadeszła chwila, aby zagrabiony Śląsk odebrać. W dalszym ciągu insp. Matusiak przeprowadził analogię między rokiem 1920, gdy nawała bolszewicka umożliwiła Czechom grabież polskiej ziemi, a chwilą dzisiejszą, gdy bolszewizm jest jedynym filarem republiki czeskiej, podkreślając niczym niezaprzeczalną polskość Zaolzia. Mówca z naciskiem podkreślił, iż wyłącznie i jedynie naród polski ma prawo decydować o losach tej ziemi. Mowę swą zakończył insp. Matusiak okrzykiem: „Śląsk Zaolzański zjednoczony na wieki z Rzecząpospolitą Polską niech żyje", podchwyconym entuzjastycznie przez zebranych.

Skonsygnowane oddziały żandarmerii i wojska czeskiego zamknęły wszystkie przejścia graniczne i z najeżonymi bagnetami odpędzały Polaków z za Olzy, którzy chciły ujrzeć manifestujących w ich obronie rodaków i usłyszeć głos zapewniający, iż

NIEDŁUGA JEST CHWILA, GDY BRACIA Z ZA OLZY WRÓCĄ DO MACIERZY.

Gdynia, 20 września.

(PAT) Wczoraj wieczorem odbyło się zebranie gdyńskiego obwodu OZN., przy licznym udziale obywateli miasta, na którym został wygłoszony referat na temat sytuacji Polaków na Śląsku za Olzą. Zebrani uchwalili następującą rezolucję:

„Członkowie gdyńskiego obwodu OZN wyrażają swą pełną solidarność z Polakami z za Olzy w ich walce o prawo samostanowienia. Walka ta bez względu na jakie formy nadaje bieg wypadków, zakończyć się musi powrotem Zaolzia do Macierzy".

Manifestacyjne zebrania na rzecz powrotu Zaolzia do Polski odbyły się również we Lwowie, Lublinie, Białej Podlaskiej i innych miastach.

Polacy ze Śląska Zaolzańskiego

gromadnie przechodzą do Polski

Katowice, 20 września.

(PAT) Przez granicę polsko - czeską w okolicy Olzy i Uchylska gromadnie przechodzą do Polski Polacy ze Śląska Zaolzańskiego, którzy otrzymali karty mobilizacyjne od czeskich władz wojskowych. Uciekinierzy przebywają w Wodzisławiu i Rybniku.

Podobne wiadomości nadchodzą z Cieszyna, gdzie wielu Polaków ze Śląska Cieszyńskiego, powołanych do armii czechosłowackiej, schroniło się na terytorium Polski.

Poselstwo czeskie w Warszawie

pod ochroną policji

Warszawa, 20 września.

Poselstwo Czechosłowacji w Warszawie pozostaje od wczoraj pod silną strażą policyjną.

Przed poselstwem ustawiono dwa samochody policyjne. W najbliższym sąsiedztwie gmachu poselstwa znajdują się dwie mechaniczne sikawki. W bramach domów okalających poselstwo skonsygnowane są silne oddziały policji pieszej i konnej.

Solidarna wola Polaków za Olzą

Odezwa posła dr. Wolffa do rodaków

Mor. Ostrawa, 20 września.

(PAT) Prezes Związku Polaków poseł dr. Wolff wydał w dniu dzisiejszym odezwę do rodaków, w której stwierdza:

Dzień za dniem, godzina za godziną przynoszą nowe wydarzenia, które muszą wywrzeć swój wpływ na losy poszczególnych grup narodowych w republice czechosłowackiej. I nasza ludność z niepokojem śledzi bieg wypadków i oczekuje wyjścia z obecnej sytuacji. Naszą solidarną wolę objawiliśmy już nieraz i nie może być dwóch zdań, że wszyscy chcemy pozostać Polakami i dla polskiego narodu przekazać nasze przyszłego pokolenia. We wszystkich naszych poczynaniach cel ten musi być decydujący dla każdego Polaka i całego społeczeństwa. Kierownictwo naszego życia narodowego postępowało zawsze według tych zasad.

Naprężenie sytuacji nie pozwala nam się gromadzić i odbywać narad, dlatego dziś wy sami musicie zdać egzamin z tego, czego nauczyły was nasze organizacje i ruch narodowy od 1920 r.

W danym momencie winniście sami wyczuć, co należy zrobić dla dobra polskiej sprawy i dla dobra ogółu. Tylko w szczęściu wszystkich jest szczęście jednostek. Dziś kieruje nami jedna wola, solidarnie iść ślubujemy, choćby na tym miał ucierpieć nasz osobisty interes. Dziś już nie tylko przez „słuchanie i czytanie" tę jednolitą wolę pojmować trzeba. Rodacy, dziś zwrócone są na nas oczy wszystkich państw i narodów. Postępujmy rozważnie, ale stanowczo i solidarnie.

Depesza kombatantów węgierskich

do związku kombatantów polskich

Budapeszt, 20 września.

(PAT) Węgierski związek kombatantów wysłał dziś do związku kombatantów polskich, francuskich, angielskich, włoskich i niemieckich równobrzmiący telegram następującej treści: „W dzisiejszych krytycznych godzinach my, kombatanci węgierscy, w interesie sprawiedliwości i pokoju zwracamy się do was, drodzy koledzy, abyście byli łaskawi użyć swego moralnego wpływu w kołach miarodajnych w tym celu, aby prawo samostanowienia o sobie przyznane było również przeszło milionowi Węgrów, którzy swego czasu bez zapytania się o ich zgodę zostali wcieleni do państwa czechosłowackiego. W imieniu węgierskich kombatantów podpisał hr. Takacs-Tolvay, prezes".

DEPRESJA WŚRÓD LUDNOŚCI W CZECHACH

Dalsze ograniczenia praw obywatelskich. — Samoloty niemieckie na terytorium Czechosłowacji

Obawa przed akcją zbrojną „legionu sudeckiego"

Praga, 20 września.

Opinia publiczna nadal zdradza wyraźne zdenerwowanie i wzrastający nastrój depresji z powodu stanowiska W. Brytanii i Francji

Według wiadomości z pogranicza niemieckiego, t. zw. Legion Sudecki, zasilany stale żołnierzami i rezerwistami, uchylającymi się od służby w armii czeskiej, oraz członkami rozwiązanych bojówek narodowo - socjalistycznych, liczyć ma już 40.000 ludzi.

W Pradze liczą się z ewentualnością **ŻE LEGION SUDECKI LADA CHWILA MOŻE PRZEJŚĆ DO AKCJI.**

Wyrażana jest również obawa, że może dojść do rozruchów komunistycznych.

Mor. Ostrawa, 20 września.

(PAT) W związku z dekretem rządowym o zawieszeniu na terenie całej republiki szeregu praw obywatelskich na całym Śląsku Opawskim, Cieszyńskim i w Zagłębiu Ostrowsko-Karwińskim. żandarmeria i policja przeprowadza szczegółowe rewizje osobiste i domowe. Wszystkie przesyłki listowe i dzienniki zagraniczne są bardzo ściśle cenzurowane. Poczta przyjmuje korespondencję zagraniczną jedynie w językach powszechnie używanych na terenie republiki. Listy musi się oddawać do ekspedycji pocztowej niezaklejone. **URZĘDY POCZTOWE I DWORCE W WIELU MIEJSCOWOŚCIACH OBSADZONE SĄ PRZEZ PATROLE WOJSKOWE.** W Mor. Ostrawie w dniu dzisiejszym zaledwie kilka stacyj benzynowych mogło sprzedawać benzynę dla użytku prywatnego. Zapasy wszystkich innych są zarekwirowane. **W MIASTACH DAJE SIĘ WYCZUWAĆ NASTRÓJ PODNIECENIA I WYCZEKIWANIA.**

Praga, 20 września.

(PAT) Przepisy o stanie wojennym rozciągnięto na trzy dalsze okręgi Czech: Frydlant, Broumor i Trutnor.

Praga, 20 września.

(PAT) Władze wprowadzają ciągle nowe ograniczenia praw obywatelskich. Ostatnio zakazano mężczyznom w wieku od 18 do 60 roku życia przekraczania granic Czechosłowacji nawet z ważnym paszportem zagranicznym. Zakaz ten dotyczy wszystkich mężczyzn bez względu na ich stosunek do służby wojskowej.

Dalsze zarządzenia wprowadzają ścisłą kontrolę wszelkiej korespondencji prywatnej z zagranicą.

Praga, 20 września.

(PAT) W niedzielę o godz. 17.44 niemiecki samolot wojskowy przeleciał granice czechosłowacką w miejscowości Czerwony Kostelec. Po okrążeniu tamtejszego dworca kolejowego, samolot wrócił do Niemiec. Samolot unosił się na wysokości 50 mtr. nad dworcem. O godz. 17.25 w niedzielę inny niemiecki samolot wojskowy krążył nad miejscowością Liberec. Tak samo wczoraj w południe nad miejscowością Liberec pojawił się niemiecki samolot wojskowy.

Wiedeń, 20 wrześna.

(PAT) Uchodźctwo Niemców z Czechosłowacji przybrało w ciągu 24 godzin ostatnich takie rozmiary, że cała okolica na północ od Linzu aż po granicę czeską przedstawia jeden wielki obóz uchodźców. Nieraz trudno jest ustalić liczbę przybyłych Niemców, która ponadto wzrasta z godziny na godzinę.

Berlin, 20 września.

(PAT) Niemieckie Biuro Informacyjne donosi o stworzeniu przez Czechów w Josephstadt obozu koncentracyjnego dla Niemców Sudeckich.

Budowa schronów i okopów

Drogi i mosty zostały podminowane w Czechach

Budapeszt, 20 września.

(PAT) Według wiadomości, nadchodzących z różnych miejscowości nadgranicznych, do Węgier ciągle napływają w wielkiej ilości uchodźcy z obszarów w Czechosłowacji, zamieszkanych przez Węgrów. Pod pretekstem spisku Czesi dokonali w nocy w mieście Bereczkasz licznych aresztowań i rewizji.

Trzej żołnierze narodowości niemieckiej, pochodzący z Sudetów, którzy schronili się na terytorium Węgier, opowiadają, iż oddziały ich były posłane do Kassa. Liczni Niemcy Sudeccy zostali przeniesieni do Słowacji, ażeby w ten sposób zmniejszyć liczbe Niemców, uprawnionych do głosowania na terytorium Sudetów, gdy jeszcze sprawa plebiscytu była aktualna.

W miejscowości Badalo, zamieszkanej przez Węgrów, powołano wszystkich mieszkańców do szeregów. Wszyscy starsi mieszkańcy tej miejscowości są zmuszani do budowy okopów i schronów w pobliżu Beregszaszu. W pobliżu miasta Ipolisag wielu żołnierzy narodowości słowackiej zbiegło na terytorium Węgier.

W Pozszeni w pobliżu Bratisławy donoszą, iż nie było ogłoszeń o powoływaniu do szeregów, lecz żandarmi zawiadamiali w nocy mieszkańców o tym, iż mają wyjechać do swych oddziałów. Wielu mieszkańców Bratisławy opuściło miasto. Wszystkie urzędy państwowe w Bratisławie przygotowują się na wszelką ewentualność, archiwa zostały już spakowane.

* * *

Budapeszt, 20 września.

(PAT) Jak donosi specjalny wysłannik „8 Orai Uisag" z pogranicza czesko-węgierskiego, uchodźcy z Czechosłowacji opowiadają, że Czesi **ZATARASOWALI WSZYSTKIE DROGI WIODĄCE DO WĘGIER, ROBIĄC ZASIEKI Z DRUTU KOLCZASTEGO ORAZ PODMINOWALI MOSTY.**

W rzeczywistości granica czesko-węgierska jest zamknięta, chociaż urzędowo tego nie ogłoszono.

Według zeznań dwóch żołnierzy czeskich, Węgrów, którzy zbiegli do Węgier, w obozie wojskowym w Oremlaz doszło do starcia między Czechami, Węgrami i Niemcami. W starciu tym 3 Czechów i 2-ch Niemców zostało zabitych. Czesi rozbroili walczących, a obóz otoczono karabinami maszynowymi.

Przemówienie Marsz. Śmigłego-Rydza

podczas wręczania Mu obywatelstwa honorowego miast i gmin Wołynia

Łuck, 20 września.

(PAT) Po wielkiej defiladzie wojskowej w godzinach wieczorowych odbył się w gmachu urzędu wojewódzkiego w Łucku uroczysty akt wręczenia Marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi dyplomów obywatelstwa honorowego wszystkich miast i gmin województwa wołyńskiego.

Na ten historyczny dla Ziemi Wołyńskiej akt zebrali się w salonach reprezentacyjnych urzędu wojewódzkiego przedstawiciele miejscowych władz cywilnych, wojska, duchowieństwa i miejscowego społeczeństwa

Pan Marszałek Śmygły-Rydz wygłosił następującą mowę:

„Panie Wojewodo, szanowni państwo. Z całego serca dziękuję za obdarzenie mnie obywatelstwem honorowym waszej ziemi. Szczególna okoliczność, o której wspomniał Pan, Panie Wojewodo, a mianowicie piękno waszej wołyńskiej ziemi stwarza dla mnie z aktu dzisiejszego specjalnie ważną i bliską memu sercu chwilę.

Napewno wasza ziemia jest wśród ziem polskich wyjątkowo piękna. Rzeźba waszej ziemi faluje w niezwykle harmonijnym rytmie, wydaje się, że roślinność tutaj u was jest o wiele bujniejsza aniżeli wszędzie w całej Polsce. Wydaje się, że lasy wasze są o wiele bardziej pachnące, a nieboskłon bardziej przezroczysty i bardziej świetlisty. Wydaje się nawet, że skowronki wasze o wiele piękniej śpiewają, aniżeli w innych dzielnicach Polski.

I to, co Pan również poruszył, Panie Wojewodo, to przypomnienie dla mnie moich rodzinnych stron, w których się urodziłem i wychowałem, jest tą szczególną okolicznością wzruszającą mnie w dzisiejszym akcie, bo przecież wspomnienia, wzruszenia i przeżycia młodości nosi człowiek w duszy przez całe życie, aż do zgonu.

Ale odejdźmy od sentymentu, odejdźmy od przeszłości i wrócimy do chwili aktualnej. Jeżeli dzisiejszy akt nie jest czczą formalnością, a ja rozumiem, że nie jest on tylko czczą formalnością, to sądzę, że wynikają z niego pewne życiowe realne konsekwencje. Ja to rozumiem w sposób następujący: oto, że ja, jako wasz nowy współobywatel, muszę tak wypełniać swe zadania, abyście wy mogli być ze mnie dumni, jako ze swego współobywatela, a z drugiej strony dla mnie będzie zawsze głęboką radością zwrócić się do was, wołyniacy z serdecznym okrzykiem „Brawo Wołyniacy". Pamiętajcie o swej rycerskiej tradycji i wielkiej przeszłości. Godnie reprezentujcie swą ziemię, wszędzie tam, gdzie tworzy się dobro Polski, gdzie się wykuwa jej siła i gdzie budują się drogi jej przyszłości.

Pamiętajcie Wołyniacy, że żyjemy w czasach, w których dusze ludzkie gną się pod ciężarem zdarzeń historycznych. Żyjemy w epoce, która w sposób bardziej dobitny i twardy stawia wyjątkowe wymagania pod względem hartowności dusz, pod względem pracowitości rąk, pod względem zgodności uderzenia serc i jednej woli".

Warszawa, 20 września.

(PAT) Pan dyrektor Franciszek Potocki po przyjęciu jego prośby przez pana ministra, ustąpił ze stanowiska dyrektora departamentu wyznań w ministerstwie wyznań religijnych i oświecenia publicznego.

Stanowisko to objął p. Henryk Dunin-Borkowski, dotychczasowy kierownik referatu wyznań w ministerstwie spraw zagranicznych.

Warszawa, 20 września.

(PAT) Dnia 14 września stanowisko naczelnika wydziału programowego departamentu szkolnictwa ogólnokształcącego objął p. Michał Dowgird.

Dwa obozy dla uciekinierów z Czech

zostały zorganizowane w okolicach Cieszyna

Warszawa, 20 września.

Władze państwowe polskie otrzymały w ciągu dnia dzisiejszego meldunki z pogranicza polsko-czeskiego, donoszące o dalszym WZMOŻENIU SIĘ FALI UCIEKINIERÓW Z CZECHOSŁOWACJI.

Uciekinierów jest kilka kategorii. A mianowicie — są to dezerterzy z armii czechosłowackiej narodowości polskiej, niemieckiej, węgierskiej i słowackiej, przebywający granicę często z bronią w ręku i w pełnym rynsztunku.

Drugą kategorią uciekinierów — to młodzież narodowości nie czeskiej, uciekająca przed poborem.

W najbliższych okolicach Cieszyna lokalne władze polskie organizują dwa obozy dla uciekinierów, starając się zapewnić im opiekę żywnościową i sanitarną.

Odpowiedź Chamberlaina

przywódcy opozycji labourzystowskiej

Londyn, 20 września.

(PAT) **Na pismo przywódcy opozycji labourzystowskiej mjr. Attlee, w którym ten zwrócił się do premiera z prośbą o natychmiastowe zwołanie parlamentu premier Chamberlain odpowiedział:**

„Prowadzę obecnie trudne i drażliwe rokowania celem znalezienia pokojowego rozwiązania zagadnienia, które, jeśli nie będzie potraktowane z największą starannością — może mieć poważne konsekwencje dla W. Brytanii. Zadanie moje uniemożliwia w chwili obecnej zwołanie parlamentu i uczestniczenie w debacie gdy owe rokowania są jeszcze w toku, lecz zapewniam, że parlament zostanie zwołany na sesję nadzwyczajną, gdy tylko stan spraw pozwoli na złożenie wyczerpującej deklaracji".

Tysiąc emigrantów

wyjechało do Palestyny

Warszawa, 20 września.

W dniu dzisiejszym odjechało z dworca Gdańskiego 1000 emigrantów do Palestyny. Na dworcu zebrały się olbrzymie tłumy odprowadzających. Wśród odjeżdżających były liczne grupy uczniów udających się do szkół i farm rolniczych w Palestynie.

Skazany na śmierć za szpiegostwo

Warszawa, 20 września.

(PAT) Jan Schreiben, urodzony w r. 1896, z zawodu szyper, zamieszkały ostatnio w Gdyni, został skazany prawomocnym wyrokiem na karę śmierci przez powieszenie za zbrodnię szpiegostwa na rzecz jednego z państw ościennych. Wyrok wykonano w dniu 17-ym września 1938 r. w Starogardzie.

Z dziejów Łodzi

Dnia 21-go września 1914 roku ucieka z Łodzi administracja rosyjska wraz z aktami i archiwami. Ucieka także policja, która, po prowizorycznym zlikwidowaniu przez Moskali milicji obywatelskiej, w dniu 10 września 1914 r. przez 11 dni pełniła swe funkcje. Z chwilą ucieczki władz moskiewskich administracyjnych, milicja obywatelska objęła z powrotem swe posterunki.

KRONIKA

Wrzesień **21** Środa

Dziś Mateusza Ap.
Jutro Tomasza

Wschód słońca	5.19
Zachód słońca	17.41
Wschód księżyca	2.36
Zachód księżyca	16.38
Długość dnia	13.03
Ubyło dnia	4,27

Krótkie wiadomości

PODATEK LOKALOWY za drugi kwartał bieżącego roku płatny będzie w ciągu przyszłego miesiąca. Władze skarbowe informują, że płatnicy nie otrzymają żadnych przypomnień o konieczności płacenia należności, ponieważ wymiar podatku nastąpił z góry na dwa lata, na rok 1938 i 1939.

* * *

PRZEDSTAWIENIA KINOWE dla dzieci szkół powszechnych organizuje wzorem lat ubiegłych wydział oświaty i kultury zarządu miejskiego. Wyświetlane są filmy przeważnie treści popularno-naukowej.

* * *

8 NOWYCH ZAKŁADÓW przemysłowych zatwierdzono na rozprawie komisyjnej wydziału przemysłowego. W liczbie zatwierdzonych projektów znajduje się 1 tkalnia, 1 wytwórnia swetrów, 1 fabryka pończoch, 1 wytwórnia wyrobów metalowych, 1 wytwórnia rękawiczek i t. d.

* * *

BADANIE MIĘSA W ŁODZI odbywać się będzie od 24 b. m. na podstawie nowych przepisów. Dotychczas mięso badane było przeważnie przez tak zw. „oglądaczy", a tylko podejrzane sztuki przez lekarza weterynarii. Obecnie wszystkie bite zwierzęta gospodarskie badane będą zarówno przez oglądacza, jak i przez weterynarzy, co ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa zdrowia ludności.

* * *

DODATKOWA KOMISJA POBOROWA dla P.K.U. Łódź-Miasto II urzędować będzie w dniu 28 b. m. w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy Al. Kościuszki 19. Stawić się winni mężczyźni rocznika 1917 i starsi, którzy dotąd nie stawali do przeglądu, a mieszkają na terenie 1, 4, 6, 7, 9 i 11 komisariatów policji.

* * *

DZIŚ, W ŚRODĘ, do rejestracji rocznika 1920 — 21 stawić się winni mężczyźni zamieszkali na terenie V komisariatu policji o nazwiskach na litery A, B, C, oraz mężczyźni zamieszkali na terenie XII komisariatu, o nazwiskach na litery R, S, Sz, T, U, W, Z.Ż.

Tydzień szkoły powszechnej

W dniu wczorajszym odbyło się w inspektoracie szkolnym, pod przewodnictwem insp. Komandora, posiedzenie komitetu obywatelskiego „Tygodnia szkoły powszechnej“. Tydzień ten zorganizowany będzie w okresie od 2-go do 9-go października b. r.

Na posiedzeniu ustalono szczegółowy program tej imprezy propagandowej. Celem zobrazowania całokształtu działalności towarzystwa budowy szkół powszechnych w ciągu 5 lat istnienia, postanowiono urządzić wystawę w szkole powszechnej im. Królowej Jadwigi przy ul. Cegielnianej Nr. 20 (i)

Przyłączenia Śląska Zaolzańskiego

domaga się cała Polska. — Dziś odbędzie się wielkie zgromadzenie publiczne na Pl. Wolności

W całej Polsce coraz głośniej rozbrzmiewa hasło przyłączenia do Macierzy rdzennie polskich ziem za Olzą, które w czasie gdy kraj cały zmagał się z nawałą bolszewicką, nieprawnie opanowane zostały przez Czechów. W związku z tym Towarzystwo pomocy Polonii Zagranicznej wespół z Federacją Polskich Związków Obrońców Ojczyzny zwołuje na dziś, na godz. 7 wiecz. na Placu Wolności wielką manifestację, która ma zadokumentować, iż

ŁÓDŹ, ŁĄCZNIE Z CAŁĄ POLSKĄ, DOMAGA SIĘ NAPRAWIENIA TEJ KRZYWDY,

jaką wyrządzono ojczyźnie w zaraniu jej niepodległości. W manifestacji tej weźmie masowy udział całe społeczeństwo łódzkie, by podkreślić, że polskie ziemie za Olzą muszą powrócić do Macierzy.

W dniu wczorajszym na murach miasta rozplakatowane zostały następujące odezwy:

„Polacy,

Przed 20 laty zdradzieccy Czesi napadli podstępnie na prastarą ziemię polską na Śląsk Cieszyński. Pierwszy atak czeski odparli bohatersko słabo uzbrojeni górnicy, hutnicy i chłopi śląscy, zadając Czechom klęskę pod Skoczowem. Gdy jednak armia polska zajęta była obroną wschodnich granic Rzeczypospolitej, Czesi ponownie najechali Śląsk Cieszyński i zagrabili najpiękniejszy, a zarazem najbardziej polski szmat ziemi śląskiej.

Od 20 lat znosi ludność polska Śląska Cieszyńskiego twarde i brutalne jarzmo czeskie. Obecnie nadszedł dla umęczonych naszych braci za Olzą dzień wyzwolenia.

CAŁA POLSKA ŻĄDA PRZYŁĄCZENIA ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO DO MACIERZY.

Cały naród domaga się od rządu polskiego, aby użył wszelkich sił i środków w celu wyswobodzenia naszych braci za Olzą z jarzma czeskiego, deklarując pełną gotowość poparcia czynem walki ludu śląskiego z najazdem czeskim.

Aby dać wyraz tej niezłomnej swojej woli, ludność m. Łodzi zgromadzi się w środę, dnia 21 września o godz. 7 wiecz. na placu Wolności, gdzie odbędzie się wielkie zgromadzenie publiczne.

Poszczególne organizacje i grupy ludności wyruszą o godz. 6 wiecz. pochodami manifestacyjnymi na pl. Wolności z następujących punktów: z Wodnego Rynku, z przed Domu-Pomnika Marszałka Piłsudskiego przy ul. Strzeleckiej, z Placu Reymonta, z ul. Ogrodowej 28a, z narożnika ul. Żwirki i Żeromskiego.

Polacy! Wszyscy na zgromadzenie. Wszyscy na front walki o Śląsk Cieszyński.“

Odezwy podpisane zostały przez Towarzystwo pomocy Polonii Zagranicznej i przez Federację PZOO. (i)

* * *

KOMUNIKAT FEDERACJI P.Z.O.O.

W związku z wielką ogólnopaństwową manifestacją w Łodzi na rzecz powrotu Śląska Zaolzańskiego do Macierzy, Zarząd Grodzki Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny wzywa członków wszystkich sfederowanych związków b. wojskowych do gremialnego przybycia na zbiórkę w środę, dnia 21 b. m. o godz. 17.45 do Domu-Pomnika im. Marszałka J. Piłsudskiego.

* * *

BACZNOŚĆ PEOWIACY!

W związku z wielką manifestacją o odebranie Czechom Śląska Zaolzańskiego, mająca się odbyć w dniu 21 września 1938 r. w Łodzi na Placu Wolności — Zarząd Koła Związku Peowiaków zarządza zbiórkę wszystkich członków peowiaków w tym dniu na godzinę 17.45 (5.45 po południu) w lokalu Koła, ul. Strzelecka 2-8.

Stawiennictwo wszystkich peowiaków bezwzględnie obowiązkowe pod odpowiedzialnością organizacyjną. Nakrycie głowy — maciejówka.

Zarząd.

Wybuch w domu przy ul. Zachodniej 72,

gdzie mieści się Związek Nauczycielstwa P l kiego.— 1 osoba zabita, 5 osób rannych

ŁÓDŹ, 20 września.

(PAT) W dniu 20 września w godzinach wieczornych na klatce schodowej domu przy ul. Zachodniej 72 miała miejsce eksplozja materiału wybuchowego, na skutek której została zniszczona klatka schodowa oraz drzwi wejściowe prowadzące do siedziby Związku Nauczycielstwa Polskiego i do mieszkania prywatnego niejakiego Joskowicza.

Siłą wybuchu odłamki strzaskanych szyb i tynku zraniły lekko pięć osób znajdujących się w lokalu Z.N.P. i na klatce schodowej.

Jedna osoba nieustalonego do tej pory nazwiska, znajdująca się w czasie wybuchu na klatce schodowej, poniosła śmierć na miejscu.

Niezwłocznie po wypadku przybyły na miejsce władze prokuratorskie i sądowe, wszczynając energiczne śledztwo, które do tej pory trwa.

Szybko, bez sprzeciwu i dyskusji

uchwala tymczasowa rada miejska wszystkie wnioski. Delegaci miasta do kolegiów wyborczych

Wczoraj odbyło się, po dłuższej przerwie, **plenarne posiedzenie tymczasowej rady miejskiej.** Posiedzenie trwało bardzo krótko, mimo, że na porządku dziennym figurowały sprawy pierwszorzędnej wagi. Ale rada przyzwyczaiła się wszystkie uchwały podejmować bez dyskusji, co znakomicie skraca obrady..

Posiedzenie zagaił prez. Godlewski, komunikując, iż **otrzymał pismo p. wojewody w sprawie wyborów do sejmu.** W myśl tego pisma ma delegować do 3-ch okręgowych zgromadzeń wyborczych, dla okręgu 15, 16 i 17, **delegatów, którzy decydować będą o składzie listy kandydatów na posłów.** Delegatów tych ma być 153. Ponieważ zaopiniować musi o tym rada miejska — **specjalne posiedzenie rady w tej sprawie odbędzie się w dniu 29 b. m.** Równocześnie prez. Godlewski zaapelował do radnych by rejestrowali się jako wyborcy do senatu.

Następnie prez. Godlewski zakomunikował, iż **zmarł jeden z członków rady przybocznej, ś. p. Aleksander Wolski.** Rada uczciła jego pamięć **przez powstanie.**

Przystąpiono wreszcie do porządku dziennego. **R. inż. Holcgreber** referuje sprawę zaciągnięcia pożyczki w B.G.K. w wysokości 3 milionów złotych na roboty publiczne. Wniosek o zaciągniecie pożyczki uchwalono jednogłośnie. Tak samo uchwalono wniosek, referowany przez nacz. Konopkę, w sprawie zaciągnięcia pożyczki z Funduszu Pracy w wysokości 100.000 złotych na budowę targowiska zwierzęcego przy rzeźni miejskiej.

Po wysłuchaniu sprawozdania, **rada uchwaliła następnie plan zabudowy reprezentacyjnego placu miejskiego im. Dąbrowskiego,** na którym zbudowany będzie gmach urzędu wojewódzkiego i wreszcie **rozpatrzono sprawę udziału Łodzi z budowie Domu Matki i Dziecka.**

Zarząd miejski postanowił **wyasygnować na ten cel 540.000 złotych.** Suma ta jednak nie będzie zaczerpnięta bezpośrednio z funduszów miejskich. Istnieje mianowicie t. zw. **fundusz repartycyjny — na który składają się kwoty, ściągane dla Łodzi** przez urząd wojewódzki od poszczególnych powiatów, za leczenie chorych niewiadomego pochodzenia. Ponieważ ściąganie tych sum idzie bardzo opornie, a komitet budowy oświadczył, że sam sumę tę wyegzekwuje — zarząd miejski postanowił przelać na **komitet swe prawa do sumy 540.000 zł.**

Uchwalono następnie **rozbiórkę gmachu, w którym mieści się kinoteatr Oświatowy na Wodnym Rynku.** Do komitetu budowy kanalizacji i wodociągów delegowano r. Smolarka. R. Cyrański interpeluje prezydenta w sprawie nadania wydziałom zarządu miejskiego **statutów etatów i stanowisk.** Szczególnie dotyczy to wydziału ewidencji ludności, który został ostatnio rozbudowany. Wicedyr. Graliński odpowiedział, że w najbliższym czasie statuty nadane będą wszystkim wydziałom.

Po załatwieniu szeregu spraw drobniejszej wagi, posiedzenie zamknieto. (s

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: S. Kon i S-ka (Plac Kościelny 8), A. Charemza (Pomorska 12), W. Wagner i S-ka (Piotrkowska 57), J. Zajączkiewicz i S-ka (Plac Boernera), A. Gorczycki (Przejazd 57), M. Epsztajn (Piotrkowska 225), L. Szymański (Przędzalniana 75).

Pełna tabela wygranych

13-go dnia ciągnienia IV-ej klasy 42 Loterii Państwowej

(TABELA NIEURZĘDOWA — BEZ GWARANCJI).

5.000 zł — 51352
50.000 zł — 2644
5.000 zł — 122927
2000 zł — 11648 20487 29581 31454 37959 47718 57118 59433 62075 67988 69671 70174 81410 92956 100570 114796 115239 140422 154262 155381
1000 zł — 931 9477 12707 15835 19641 29818 31962 43444 45977 61014 74199 82201 83485 84923 91989 97896 98249 102355 109888 111757 115638 116539 116256 128454 158269

Wygrane po 250 zł.

6 43 88 156 310 14 33 49 415 28 513 32 42 92 636 736 908 58 1208 72 81 384 479 89 556 82 709 22 39 824 83 2126 51 412 726 19 94 924 3131 47 304 29 55 448 574 621 704 45 81 818 954 91 4064 216 71 492 517 64 634 56 815 67 908 54 5030 41 385 537 64 774 616 62 68 728 82 810 27 6030 61 273 401 43 741 45 881 954 6 7019 73 96 106 17 327 42 602 35 850852 75 8055 190 560 653 85 760 891 9065 143 69 72 229 372 519 95 705 33 941.

10148 96 259 919 57 79 11222 5 316 58 82 489 829 79 91 4 12059 161 346 492 651 793 836 915 13255 509 30 798 966 14025 44 317 20 84 461 562 795 845 72 15111 23 77 269 409 618 836 51 62 69 16027 35 149 94 252 375 762 909 14 23 441 17003 135 49 79 316 63 457 67 502 637 44 768 929 18091 227 377 93 401 57668 4 751 843 19091 302 49 52 474 92 528 606 65 851 86 901.

20052 219 87 597 671 731 79 860 953 21011 30 85 204 50 63 77 413 33 67 80 83 598 628 794 844 72 96 22035 207 23 351 506 25 83 660 716 22 23068 74 79 106 83 95 238 550 1 781 987 24050 102 272 334 457 526 628 48 25005 7 102 46 209 421 64 78 578 625 766 816 64 26040 274 322 415 27020 165 290 429 92 631 6 93 742 888 996 28026 84 150 424 44 87 650 739 83 7 805 48 94 29502 93 99 666 961.

30023 169 92 259 413 530 75 763 926 73 31070 204 317 429 32 93 562 773 815 84 913 72 32014 36 48 162 88 202 59 89 416 613 37 86 719 967 33045 71 407 521 37 876 939 43 51 34128 269 447 630 46 898 940 9 35083 81 282 85 375 92 4 588 686 795 821 94 985 36010 13 248 312 499 514 34 665 882 7 37025 130 403 503 620 63 75 844 38012 17 56 266 477 593 707 24 913 93 39026 180 227 378 465 772 900.

40137 460 564 607 21 68 858 906 41194 218 33 99 360 591 615 934 56 42069 132 43 208 92 544 67 639 753 679 834 43137 44 478 819 77 85 929 44055 123 63 73 250 373 90 450 67 551 634 703 914 45184 241 439 84 536 613 959 46046 113 15 201 14 83 379 496 130 603 21 828 926 47034 229 55 815 435 532 87 95 631 364 972 48152 469 71 543 89 648 71 737 824 49258 378 95 514 30 599 776.

50044 174 391 671 74 735 886 936 51122 309 19 23 75 89 420 42 69 58 90 826 52190 503 625 875 981 53056 157 76 336 460 87 500 20 611 35 719 884 54359 68 412 17 732 59 962 55031 256 448 745 65 827 74 945 56016 219 310 421 547 58 85 629 66 85 813 54 57072 233 43 61 98 329 629 728 907 37 94 58102 273 312 433 527 58 76 570 705 84 88 804 904 59172 248 432 555 739 883 990.

60098 481 556 94 701 33 45 879 61030 268 311 96 461 516 43 676 768 76 807 908 62050 682 63011 17 23 299 579 662 798 845 74 903 64009 177 92 222 416 543 59 61 77 898 68 65061 125 221 41 7 317 41 507 631 79 722 811 66060 108 221 444 54 96 707 67096 91 541 275 93 421 48 570 86 627 761 812 68076 128 248 346 81 113 323 60 79 779 863 69151 54 314 66 626 37 40 51 80 700 23.

70.000 48 133 394 474 576 603 46 731 71099 388 413 678 84 761 84 817 72017 107 399 446 64 874 974 73126 35 7 80 352 621 741 823 82 919 89 74180 206 363 350 680 705 41 9 888 959 75088 195 239 62 707 94 861 62 76048 110 266 76 602 926 51 77162 94 211 24 490 586 677 705 849 98 78242 87 405 695 741 810 79027 154 503 8 633 836 55.

80093 186 433 780 900 76 81203 313 464 680 6 731 91 927 82242 341 564 976 83072 139 50 357 63 410 33 559 844 67 968 84025 58 133 34 5 67 430 9 777 822 45 67 85186 341 88 796 825 900 86008 448 731 94 808 993 87029 42 101 70 219 343 8 72 84 546614 918 88010 26 126 94 207 89 318 27 45 484 99 89007 52 273 304 564 81 898 903 14 42

93012 19 44 91 157 456 593 680 913 91221 311 39 84 738 879 92054 191 292 303 30 412 555 623 903 39 93037 221 404 597 788 856 989 94061 240 69 97 8 334 68 75 81 541 50 8 93 614 770 851 95078 414 24 54 78 602 10 860 96 96163 313 476 8 507 785 875 97021 46 173 345 421 51 72 513 604 787 811 98068 297 99 321 426 628 920 99278 314 751 74 866 929

100182 520 98 764 101184 234 503 632 63 713 843 102030 125 81 261 523 767 876 985 103081 92 226 376 796 851 965 104157 65 254 337 684 890 931 84 105054 205 319 458 767 8 810 86 969 106035 290 416 75 721 3 893 107071 177 390 465 523 616 764 108108 368 446 739 842 5 109028 123 31 38 54 353 937 603 15 706 9 81
110275 342 80 721 857 949 101109 258 357 471 99 582 606 776 859 102049 133 305 66 407 614 740 902 15 103090 196 289 561 811 64 915 104207 52 332 493 525 653 70 873 115064 244 551 116457 553 798 822 973 117004 16 98 136 52 286 367 74 430 513 800 991 118144 207 457 98 773 119225 338 57 415 584 875 87 908

120006 21 285 315 482 575 625 818 24 57 121031 303 734 818 122589 683 815 19 935 123067 151 60 668 9 823 68 77 84 124040 224 55 62 368 653 868 985 125209 89 368 94 547 847 126124 24 76 243 63 370 685 867 918 127095 127 98 332 402 79 731 91 128469 523 839 129059 337 520 47 659 720 906 40

130152 203 13 333 833 84 90 921 131198 321 31 42 504132049 187 356 91 410 55 500 809 133665 863 909 16 134066 148 247 58 83 443 71 83 836 921 135126 93 228 471 538 615 725 821 88 136258 994 137017 175 205 11 28 31 318 51 609 894 936 86 138130 285 361 425 619 784 809 43 919 139155 238 385 438 533 609 10 709 825 30 925

140005 85 151 215 445 588 765 807 72 93 141040 256 67 395 458 502 36 789 935 42 81 142068 99 114 34 223 43 357 431 56 8 959 68 143002 55 118 218 90 307 647 948 144029 137 62 79 314 447 685 756 71 91 817 21 88 145120 336 403 545 687 804 22 89 146021 45 48 123 78 239 338 55 450 529 20 0694 916 46 75 92 147040 9 84 118 19 440 481 865 148082 115 50 226 705 46 825 925 92 149002 109 327 586 633 59 95 883 918 78

150023 105 248 93 743 7 875 93 9 945 151089 104 217 304 35 431 530 51 668 767 876 152166 311 54 471 558 923 59 153002 145 440 675 801 38 154071 175 200 538 734 77 854 72 79 905 8 155035 127 265 95 307 504 24 622 5 725 855 156036 186 668 745 58 809 157158 86 409 49 506 913 44 82 158109 20 69 210 77 301 431 86 871 87 926 159021 47 148 320 452 67 644 752 911 46 50 96

WIELKIE WYGRANE 4 KL.

zł. **50.000** na № 2644

zł. **15.000** na № 137933

padły wczoraj u **WOLANOWA**

Łód, Piotrkowska 11 i 72. Pabjanice, Pl. Dąbrowskiego 3.

CIĄGNIENIE DRUGIE.

20.000 zł — 26163
75.000 zł — 97744
10.000 zł — 36435 62207 96194 127699
5000 zł — 2884 17011 27520 38979 52388 63691 64741 70523 70912
2000 zł — 26163 56060 66099 6859 70901 73563 74629 79575 84658 90698 91459 104746 123030 133334 135409 153703
1000 zł — 6331 7749 7841 9930 20258 25151 34711 35284 55434 59273 61688 76322 84238 86890 93905 107396 107491 109522 115262 118834 122677 142456 146434 148105 149377 149985

10.000

zł. padło na Nr. 96194 w szczęśliwej kolekturze **CWAJGHAFTA**, Łódź, RZGOWSKA 1.
Losy do 1 kl. już są do nabycia.

Wygrane po 250 zł.

166 278 413 595 605 800 1202 27 56 85 441 767 911 62 2065 158 669 760 874 967 80 3091 174 501 616 783 940 94 4201 23 822 957 5182 475 687 714 6074 172 221 81 507 58 78 637 7031 175 302 484 709 81 86 88 926 8388 557 675 729 850 9021 154 74 80 360 468 855.

10687 11167 84 276 548 650 802 12404 673 86 707 840 962 13158 201 65 87 378 457 535 88 674 82 95 14273 418 20 523 82 886 15145 50 376 427 31 523 61 75 778 91 16089 99 245 56 763 17515 659 705 47 951 18608 19116 213 357 74 413 32 642 798.

20232 41 318 653 717 968 21219 661 828 22573 92 693 934 96 23796 807 50 83 943 24291 371 25068 339 26013 105 346 548 735 64 913 69 27140 246 452 582 605 829 28096 245 50 393 519 32 801 29713 832.

30032 58 239 557 631 711 22 899 977 81 31175 507 678 89 32112 226 553 960 33116 65 280 351 425 44 99 509 959 98 34033 134 217 374 426 39 580 684 817 35117 31 762 36171 37122 59 615 80 762 38149 39058 354 403 604 46 72 805.

40203 693 961 95 41947 42105 94 928 66 43101 540 622 68 941 44372 783 45370 725 976 46417 578 47030 310 53 506 646 742 48593 703 12 39 871 82 914 76 49143 410 759.

50429 597 680 51291 531 52218 640 53146 235 359 97 405 533 624 38 54343 944 55075 56001 96 348 448 623 875 57148 815 58208 96 325 694 739 59262 443 745 85 809 82.

60040 451 799 61409 618 62527 76 781 63346 52 94 523 608 769 818 64135 780 823 65033 446 96 828 948 49 66181 297 67155 228 32 37 339 426 82 811 938 68091 408 74 69020 22 119 345 553 776 844 923.

70422 533 71032 288 550 939 72834 73129 62 409 462 74116 233 99 344 523 636 73 75028 87 179 277 708 76221 360 791 807 66 77069 114 220 374 628 93 78032 78 95 97 451 633 76 727 79239 357 429 46 52 631 727 849 975.

80075 135 409 69 81161 238 311 523 45 665 66 707 53 82734 832 39 83221 466 81 813 81 917 75 84151 471 729 85138 243 366 86045 655 87327 559 84 95 88228 86 476 89178 350 443 771 953.

90131 469 91115 24 356 70 467 611 912 92025 122 52 93240 334 488 884 953 94228 85 424 623 767 818 907 83 95087 435 682 87 994 96235 320 41 483 683 821 58 995 97057 89 375 863 98072 379 443 81 529 602 65 782 817 99181 357 84 718 935.

100417 58 78 623 854 908 101903 193 102085 350 923 103254 601 865 104097 255 651 752 105383 424 543 73 606 75 870 978 160218 370 864 967 107566 673 77 719 992 108041 325 69 82 491 732 895 109091 256 329 441 659 873.

110859 918 28 111031 44 430 596 678 933 112578 700 11 808 54 113143 78 539 114477 828 953 115039 455 92 598 696 980 116010 117030 262 628 835 118248 359 645 713 957 119252 487 674 851.

120129 58 341 79 455 950 121201 426 555 638 740 885 122241 42 54 390 123534 124321 412 39 757 125037 452 700 810 27 126127 99 376 549 669 862 127119 92 217 342 493 586 91 128390 876 129229 788 965.

130143 258 68 308 79 509 704 813 900 131180 391 588 946 132145 84 239 307 441 86 779 793 922 71 133570 922 134330 765 65 814 23 999 135211 500 136076 684 780 137180 338 579 621 138451 898 978 96 139121.

140238 402 35 551 85 567 87 949 57 141174 69 237 304 73 141442 674 143767 818 144024 56 212 586 145127 304 489 626 89 751 978 146141 370 71 452 697 963 87 147254 371 404 630 148304 995 149250 383 785.

150151 462 79 589 608 151530 170 406 842 935 152127 262 460 89 509 39 153056 226 654 784 828 154325 531 834 56 981 155144 571 638 702 816 156007 191 338 62 72 947 157239 556 616 158049 196 203 9 49 517 39 814 159035 36 99 139 288 92.

CIĄGNIENIE TRZECIE

Wygrane po 250 zł.

608 48 848 94 948 1656 751 850 925 44 2222 633 3014 424 606 701 61 4121 74 373 430 544 731 88 810 945 65 77 945 65 5158 222 376 405 69 672 872 998 6112 299 734 7678 8306 48 659 823 73 73 9044 219 605 759 956.

10091 402 7 766 823 11232 348 410 573 778 12018 433 98 642 894 13117 286 333 614 716 46 929 14223 783 15195 588 726 89 817 57 16144 269 411 66 645 907 17049 293 960 18016 204 380 85 582 710 61 19051 325 581 637 751 90.

20047 147 72 552 631 68 754 900 69 86 92 21898 22080 145 242 421 501 86 89 605 904 56 23146 260 466 504 69 749 24191 633 793 805 25200 730 26625 746 870 27178 765 869 919 28255 81 425 748 817 45 29372 478 777 990.

30094 582 845 31008 582 845 31008 20 617 32029 274 363 422 680 907 33020 291 320 60 573 83 784 34275 383 663 781 945 35202 428 929 30 36110 78 222 71 37093 123 332 524 748 963 38057 386 528 791 994 39143 358 73 466 553 732 71.

40178 558 903 41453 577 721 931 42 95 42576 600 969 43032 49 213 59 794 44046 191 364 736 866 939 45094 731 803 46 936 46308 729 833 41 959 47308 935 98 48017 72 334 85 494 96 570 616 727 928 49030 328 76 953 94.

50087 262 79 417 32 732 892 51320 495 586 710 36 887 52363 582 713 859 53113 25 300 20 544 67 54178 396 404 55468 883 56092 389 519 754 868 57016 163 258 395 614 795 58023 112 697 790 59688 849.

60068 319 579 613 70 743 62 968 61091 227 49 747 75 62180 674 63166 81 87 279 323 65 312 57 600 18 763 884 944 64011 334 675 840 75 65492 685 873 66578 816 67009 66 191 467 839 68003 254 332 539 727 54 69017 114 90 238 622 797.

70256 85 654 746 91 816 958 71346 735 962 72039 160 973 84 73406 969 74200 519 687 915 75435 741 76213 48 696 765 933 77060 64 120 295 771 87 78366 81 649 67 935 79167 833.

80215 331 603 973 81146 365 626 32 81 92 923 82412 536 46 631 88 771 78 982 83013 38 272 463 628 772 84115 88 262 315 37 85414 73 686 70 846 86105 71 209 469 740 882 87113 99 210 437 52 574 622 725 901 36 88168 201 564 722 94 967 89 647 775 90.

90192 718 91301 629 856 92049 112 688 93125 206 417 856 960 94140 99 531 731 954 95222 747 981 97 96194 205 72 626 81 707 861 47 97155 64 618 777 852 98048 428 662 779 882 99474 590

100005 314 813 101048 524 102024 232 460 516 627 961 103052 86 307 104340 436 627 105003 50 315 514 645 932 106066 320 800 46 941 107207 533 49 714 98 108003 32 481 523 87 729 42 63 898 109005 74 582

110083 317 863 111169 659 930 112187 276 522 680 113004 595 688 948 114297 680 741 43 115460 729 985 99 116078 623 59 785 836 117036 54 137 94 403 883 118193 237 522 119162 396 810 20 956

120367 507 848 121319 27 537 122029 154 370 479 522 685 762 923 123216 345 65 124159 342 76 125052 116 347 415 555 126426 601 98 127305 36 80 439 520 630 75 972 91 128162 712 800 129693

130049 68 389 672 757 964 131043 66 86 553 69 132161 96 216 330 89 505 632 842 133138 76 211 366 460 764 946 134040 284 135306 50 83 554 668 950 136527 661 719 840 931 137230 495 525 630 807 66 950 138002 125 334 422 139966

140014 234 470 764 141264 81 447 86 770 874 142128 829 143088 756 833 970 144035 320 531 145394 986 146001 360 560 147015 116 578 812 148079 104 521 627 715 149288 393 575 658 858

150557 918 151201 6 31 85 337 418 693 1520185 200 10 37 339 720 984 153339 568 154144 314 696 155043 211 325 401 35 565 705 67 156095 102 16 58 218 59 865 157011 23 32 220 48 374 658 775 158154 439 528 50 815 928 159437 66 647 738

Roboty brukarskie w Łodzi

będą już wkrótce całkowicie zakończone

Stan robót brukarskich, jak nas informują, przedstawia się obecnie następująco:

W budowie jest ul. Skorupki, która otrzyma nawierzchnię klinkierową. Ul. Stanisława jest już gotowa. **Ulica Piotrkowska od Skorupki do Emilii również jest przebudowana i w poniedziałek oddana będzie do użytku.**

Ul. Sienkiewicza wykończona będzie w bieżącym miesiącu całkowicie. Wobec tego jednak, że beton musi stężeć, **ruch kołowy na tej ulicy przywrócony będzie 15 października. Na ul. Rzgowskiej** wykańcza się pierwszą serię robót betonowych — wkrótce układać się będzie kostkę.

Ul. Andrzeeja jest już na ukończeniu, niebawem rozpocznie się **przebudowa ul. Legionów od Piotrkowskiej do Al. Kościuszki. Ul. Bandurskiego będzie** gotowa za 2 tygodnie. (i).

Gentleman rządzi w W.-Brytanii

Neville Chamberlain twierdzi, że Anglia jest tak potężna, iż nie musi drżeć o swój prestiż. — Wielki i bogaty kraj może sobie pozwolić na ryzykowny i wspaniałomyślny gest

Bezprzykładny w dziejach dyplomacji lot szefa rządu Wielkiej Brytanii, Neville'a Chamberlaina do Hitlera, długo jeszcze, niezależnie od tego, jaki obrót ostateczny przyjmą wypadki, rozgrywające się w Europie środkowej, będzie tematem powszechnych rozmów. Czy był to objaw słabości czy siły?

Od prymitywnych, kawiarnianych dyskusyj na temat **„godności osobistej"** do zrozumienia psychologii angielskego działacza politycznego — **droga bardzo daleko i często nie do przebycia.** Tylko wybitni znawcy angielskiego życia politycznego, wnikliwi i bezpośredni obserwatorzy czynów angielskich mężów stanu, mogą pokusić się o odgadnięcie psychologii angielskiej, tak bardzo obcej dla 95 proc. mieszkańców kontynentu.

Właśnie na półkach księgarskich ukazała się książka Karola Piklera p. t. **„Gentlemani angielscy"**, w której znajdujemy niezwykle jaskrawy i ciekawy **portret Neville Chamberlaina,** portret człowieka, męża stanu i gentlemana. Książka pisana była w czasach, gdy nikt nie mógł sobie nawet wyobrazić takiej sytuacji, jak lot 70-letniego premiera brytyjskiego do Berchtesgaden. Ale nie mniej daje odpowiedź na pytanie, absorbujące dziś wszystkich, jest bodaj **najaktualniejszą z wszystkich książek, jakie ostatnio wzbogaciły piśmiennictwo europejskie.**

— **Ideałem angielskiego wychowania jest pojęcie gentlemaństwa** — pisze autor. — A sztuka rozmowy z gentlemanem nie jest rzeczą łatwą. Niektórzy cudzoziemcy, odznaczający się szczególnymi zdolnościami, osiągają tę sztukę w ciągu dwóch lat, inni — w ciągu dziesięciu lat, jeszcze inni — nigdy. Ale ci, którzy nigdy tego nie osiągają, stanowią olbrzymią większość na świecie, i to jest powodem, że o Anglii kursuje tak wiele zupełnie niewłaściwych pojęć, że świat tak mało rozumie z tego, co w Anglii się dzieje i tak nie umie zrozumieć czynów i postępków gentlemanów angielskich.

Anglią rządzą gentlemani. W Anglii to pojęcie jest decydującym czynnikiem w karierze każdego męża stanu. Cóż to jest gentleman i kim jest premier brytyjski Neville Chamberlain? Odpowiedzi na te pytania pozwolą zrozumieć wiele z tego, co dziś się nam wydaje sensacyjnym, niezrozumiałym i dziwnym.

Charakterystyczną cechą gentlemana angielskiego jest **samoopanowanie.**

Nie wolno zbyt wiele mówić, nie wolno zbyt głośno mówić, nie wolno za wiele obiecywać i nie wolno się chwalić, W długiej liście „grzechów przeciwko gentlemaństwu" na samym szczycie znajduje się **chełpliwość.** Grzech ten jest tak wyolbrzymiony przez Anglików że wydaje im się, iż do złego tonu należy i przeczy pojęciu gentlemaństwa nawet oświadczenie, **że ma się pewne zainteresowanie dla dziedziny, w której jest się w rzeczywistości specjalistą.**

Trzeba to wyjaśnić na przykładzie. Gdy nprz. tenże Chamberlain w rozmowie z człowiekiem, który go nie zna, który go widzi po raz pierwszy i nie wie kim on jest, powie, że **zna się trochę na polityce — już to samo będzie niewłaściwe.** A gdy powie, że niekiedy bierze **osobisty udział w rozwiązywaniu zagadnień politycznych** — to jest powód do pomówienia go o **chełpliwość i naruszenie zasad gentlemaństwa.** Cóż dopiero, gdyby powiedział, że **jest premierem,** że **się zna doskonale** — straciłby cały kredyt moralny, **zostałby zdyskwalifikowany** jako człowiek chełpliwy, zadufany w sobie, jako **nie — gentleman.** Dlatego właśnie z taką pogardliwą ironią traktują Anglicy **krzykliwą megalomanię działaczy politycznych i państwowych w niektórych krajach Europy.**

Albowiem według pojęć angielskich — **„prawdziwy gentleman musi być podobny do muzeum, w którym wszystkie sale są zamknięte dla publiczności, z wyjątkiem jednej: sali gimnastycznej lub sali, w której mieści się stacja meteorologiczna".** Gentleman musi mówić zawsze **cicho i spokojnie, zawsze!**

W Anglii gentleman nadaje ton i zabarwienie całemu życiu politycznemu. Neville Chamberlain — jeden z najwybitniejszych współczesnych angielskich działaczy politycznych, jest **gentlemanem od stóp do głowy.** Zastąpił on na Downing-Street Baldwina, został premierem i leaderem partii konserwatywnej **bez walki, bez intryg i bez propagandy.**

Neville Chamberlain, drugi syn wielkiego Chamberlaina i młodszy brat swego znakomitego brata, reprezentuje rząd angielski, korzystając z najbardziej szerokich, ale nigdzie nie zapisanych i nigdy nie zatwierdzanych uprawnień. W Anglii bowiem nie ma w zasadzie pisanej konstytucji, i, prawnie rzecz biorąc, **stanowisko premiera zgoła nie istnieje.** To tradycja tylko wytworzyła, że pierwszy minister, który jest twórcą rządu, staje na czele tego rządu i udziela rad królowi.

Neville Chamberlain ma 70 lat. Jest zdrów i silny i sam o tym mówi z satysfakcją, powiedział o tym zresztą oficjalnie przed rokiem, gdy został obrany leaderem partyjnym. O Baldwinie mówiono, że on tylko nadążał za opinią publiczną, o Chamberlainie mówią, że on **wyprzedza opinię publiczną.**

Premier brytyjski jest człowiekiem **praktycznym, realistą, człowiekiem interesu, energicznym o wielkim doświadczeniu administracyjnym.** Nigdy nie usiłował być dobrym mówcą. Jest człowiekiem **bez nerwów,** bardzo mało czasu przeznacza na sen, pracuje nawet wówczas, gdy inni odpoczywają. Rzadko wychodzi z domu wieczorami, **nigdy nie bywa w teatrze, dwa razy do roku chodzi do kina,** a gdy pozwala sobie na urlop — **wyjeżdża na północ Anglii łowić ryby.**

Gdy przemawia w parlamencie, jego głos brzmi **tak cicho, że na sali panować musi zaiste cisza śmiertelna,** by usłyszeli go posłowie, siedzący w tylnych rzędach. Nie zatrzymuje się przed żadnymi przeszkodami. Jest uparty i gdy wytknie sobie cel, nic nie zdoła go powstrzymać.

Niedawno Chamberlain musiał przeżywać **dramatyczne momenty walki politycznej,** kiedy zdawało się, że **stawia on na kartę swój i Anglii prestiż.** Chodziło nie o wojnę czy pokój, ale o zagadnienie które było wówczas nie mniej ostre: czy **rozpocząć, za wszelką cenę, pertraktacje z Italią?** W tym dążeniu do pertraktacyj za wszelką cenę widzieli wszyscy **naruszenie prestiżu Anglii, poniżenie** prźde Mussolinim. Wówczas Chamberlain wystąpi w parlamencie z mową, którą mógłby powtórzyć teraz, z okazji swego lotu do Niemiec. Premier brytyjski powiedział:

— **Mówi się, że sposób, w jaki dążyliśmy do pertraktacyj z Italią, jest poniżający. Mówi się, że składamy ofiarę dyktatorowi. Mówi się, że z płaczem idę do Mussoliniego. Tego rodzaju zarzuty nie przejmują mnie zupełnie, przekonywują mnie tylko, że ci, którzy tak mówią, nie uświadamiają sobie wielkości i potęgi naszego kraju. Anglia to wielki kraj, silny kraj, głowa i centrum wielkiego imperium światowego. To kraj, na który skierowany jest wzrok niezliczonych milionów ludzi, wyczekujących jej decyzji i czekających na jej kierownictwo. A wielki kraj może sobie pozwolić na takie postępowanie, na jakie nie może sobie pozwolić kraj mały lub słaby. Wielki kraj może sobie pozwolić na wspaniałomyślność,**

Te słowa charakteryzują Chamberlaina.

Niegdyś był on bardzo **złym kupcem.** Później został bardzo **dobrym przemysłowcem** w Birminghm, tym „mieście Chamberlainów", Do parlamentu wszedł stosunkowo bardzo późno, w roku 1918, kiedy **miał już pięćdziesiąt lat.** Cztery lata siedział na tylnych ławach, **siedział cicho, nikt o nim nic nie słyszał** — on się szykował. Do rządu wszedł po raz pierwszy w **roku 1922** — od tej chwili rozpoczęło się jego wspinanie po stopniach hierarchii rządowej, aż **wszedł** on na stopień najwyższy, na którym, jego zdaniem **„może on sobie pozwolić na to, na co nie zawsze mogą sobie pozwolić inni".**

Neville Chamberlain nie jest lubiany w Anglii, ale jest szanowany. Nie umie on docierać do serc Anglików, jak to umiał jego wielki brat, ale umie wzbudzić do siebie zaufanie. **Na tym zaufaniu do szefa rządu oparty jest cały system angielskiego życia politycznego.**

Można różnie ustosunkować się do jego linii politycznej. **Można być nawet nieprzejednanym przeciwnikiem jego metod politycznych.** Ale równocześnie trzeba przyznać, że jest on **silnym, niezależnym, prostolinijnym i twardym gentlemanem,** dumnym z odczuwania potęgi swego kraju i postępującym tak, jak dyktuje mu jego sumienie i przekonanie. Nie obawia się on ani wyrzutów, **ani** kpin. Gdy dopnie celu — zdoła rozwiązać największe zagadnienie naszych czasów, zachować pokój. Jeśli nie dopnie — będzie umiał powiedzieć, że się pomylił. I w jednym i w drugim przypadku będzie głęboko przeświadczony, że **starał się postępować jak gentleman.**

B. Or.

Zapomniane miasto: Genewa

Pałac, który powstał jako... ruina. — Tylko urzędnicy Ligi interesują się jeszcze tą instytucją. — Piwiarnia-muzeum „Bavaria"

Genewa, we wrześniu

Najbardziej zapomnianym, najbardziej opuszczonym miastem, od którego się świat cały odwrócił, jest dziś Genewa.

Obrady Ligi Narodów... Posiedzenie Rady Ligi... Kto o tym dziś mówi, kto się tymi sprawami dziś interesuje?... A przecież — **jeszcze przed kilku laty były to wydarzenia pierwszej doniosłości w skali światowej.**

Nowy pałac Ligi, był ruiną nim został skończony. **Ruiną moralną, oczywista.**

Pięknie położony na wzgórzu, z widokiem na jezioro Genewskie aż do Lozanny, z widokiem na szczyty Alp wokoło z Mont Blanc na pierwszym planie — w tym wspaniałym budynku jest wiele sal wytwornych, wiele dywanów, bronzów i marmurów. Wszędzie czystość — wzorowa. I cisza, niczym niezakłócona cisza.

Cisza jak w klinice, jak zwykli mówić urzędnicy Ligi.

Istotnie. Ten gmach — to doprawdy klinika. Chory jest tylko jeden. **Na imię mu — Pokój.** Ale go w tej klinice widać źle kurowali, bo póty się leczył, aż się z tego domu wątpliwego zdrowia jako ciężko chory wymeldował.

* * *

Genewa jest spokojnym miastem prowincjonalnym; o dniach chwały i sławy minionej już to miasto powoli zapomina.

Tylko urzędnicy Ligi i Międzynarodowego Biura Pracy, którym ciągle jeszcze powodzi się wcale dobrze — świadczą, że dawniej Genewa była.... Genewą.

„Towarzystwo" genewskie zawsze odgradzało się od Ligi. Patrycjusze tutejsi nie chcieli mieć nic do czynienia z intruzami z Ligi. Nie zapraszali do siebie nikogo z tego napływowego, obcojęzycznego elementu. I dlatego „Ligowcy" odseparowali się również od miasta. Tworzyli i tworzą nadal małe grupki. O polityce nie mówią zupełnie. A jeśli poruszają sprawy związane z polityką — to tylko pod kątem widzenia własnej korzyści: czy ta lub inna kwestia będzie jeszcze jednym gwoździem u trumny Ligi, czy może będzie zastrzykiem, który pobudzi ją do życia?... **Przecież troską statecznego urzędnika jest byt jego pracodawcy.**

Jak wiadomo, Liga utrzymuje się z wkładów od swych członków. Z tych wkładów żyją, i wcale nieźle żyją — **urzędnicy pałacu genewskiego.** Przeważnie posiadają ci panowie kontrakty dożywotnie z wczesnymi emeryturami. **Nie brak już dziś w Genewie emerytów Ligi.**

Czas leci. Urzędnicy Ligi żyją już tylko wspomnieniami.

W małym, dawnym gmachu był ruch, było życie gorączkowe i pełne najlepszych nadziei.

Lord Robert Cecil, Sir Austen Chamberlain, Gustaw Stresemann i przede wszystkim Arystydes Briand — o czarującym głosie, porywający mówca i zaklinacz tłumów... Lord Cecil wycofał się z życia politycznego. Niedomaga na zdrowiu. A pozostali — **wszyscy już nie żyją.**

Następców po tych ludziach nie ma. Dawny duch Ligi Narodów zmarł razem z nimi.

Tylko w piwiarni **„Bavaria"** zachowało się coś nie coś z dawnych dobrych czasów: **karykatury i fotografie, jakie ozdabiają ściany tego lokalu — podobizny dawnych ludzi z dawnej Ligi — to już dziś prawdziwe zabytki muzealne.** Takim muzeum jest poniekąd cała **„Bavaria".**

* * *

Mimo to, **urzędnicy Ligi nie tracą nadziei.** Wierzą, że nadejdzie może kiedyś dzień, w którym Liga znów zostanie powołana do dawnego intensywnego życia i znów okaże się pożyteczną.

„Instrument nie jest zły" — jak się o niej wyraził pewien wybitny dyplomata. **Tylko nie ma kogo, ktoby na nim grać potrafił.** I Genewa czeka na nowego wirtuoza....

* * *

Jeśli o muzyce mowa — dodajmy, że otwarcie plenarnego posiedzenia Ligi poprzedził **koncert symfoniczny.** Dyrygował Bruno Walter. Grano **Trzecią Symfonię Beethovena.**

Ale „Eroica" **słynna jest ze swego marszu żałobnego...**

Same przykre symbole, gdy się o Lidze Narodów myśli...

N.

Czy usłyszymy „Gwiazdę Polski"

Łączność radiowa z balonem stratosferycznym. — Musimy pilnie nadsłuchiwać na fali 23, wzgl. 46 metr.

Już w najbliższych dniach z Doliny Chochołowskiej wyruszy do podniebnego startu **pierwszy polski balon stratosferyczny.** Jak przypuszczają fachowcy lot o podbój stratosfery **trwać będzie około 12 godzin.** Radiosłuchaczy zainteresuje zapewne wiadomość, że **„Gwiazda Polski" w ciągu tego czasu pozostawać będzie w stałej łączności radiowej z ziemią** i że rozmowy prowadzone z podniebnej wysokości mogą być słyszane przez radiosłuchaczy w promieniu do 500 klm.

Do naszego balonu stratosferycznego skonstruowany został specjalny nadajnik krótkofalowy, przez polską firmę wyspecjalizowaną w radiowych instalacjach lotniczych. Nadajnik ten musiał odpowiadać następującym wymogom: **jak najmniejszy, jak najlżejszy i niezawodny w działaniu.**

Ze względu na bezpieczeństwo nadajnik ten mógł być zasilany wyłącznie z baterii suchych — użycie akumulatorów ze względu na możliwość wydzielania gazów oraz niską temperaturę nie wchodziło zupełnie w rachubę.

Po dłuższych pracach projektodawczych opracowany został typ nadajnika krótkofalowego małej mocy o zredukowanych do minimum wymiarach zewnętrznych i wadze. Nadajnik ten zasilany jest z baterii suchych i posiada moc w antenie zaledwie ok. 5 wattów.

Dalszym zagadnieniem nie mniej ważnym był **wybór właściwej fali.** Warunki nadawania w stratosferze są tak dalece odmienne od naszej praktyki przyziemnej, że zaszła potrzeba porozumiewania się w tej sprawie z instytucjami lotniczymi zagranicą, w szczególności zaś z amerykańskimi lotnikami stratosferycznymi.

Wreszcie wybór padł na **falę o długości 23 mtr. wzgl. 46 mtr.** Właśnie te fale mają nadawać się najlepiej do radiowej łączności w stratosferze.

Z chwilą wzniesienia się balonu **lotnicy nasi rozwiną pionową antenę nadawczo-odbiorczą umocowaną pod spodem gondoli.** W miarę wznoszenia się balonu zasięg stacji pokładowej będzie stale wzrastał, aby osiągnąć przypuszczalny zasięg **około 500 klm. w stratosferze.**

Rodiosłuchacze więc w całej Polsce będą mogli **przychwycić rozmowę, jaką będą przeprowadzali nasi dzielni lotnicy i być bezpośrednio świadkami naszego wielkiego wyczynu sportowo-naukowego.**

W tym celu należy z chwilą startu balonu pilnie nadsłuchiwać na fali 23 wzgl. 46 metr. W godzinach porannych lotnicy nasi pracować będą prawdopodobnie **raczej na fali krótszej — 23 mtr.,** aby w godzinach popołudniowych przejść **na falę 46 mtr.**

Odbiór na pokładzie balonu stratosferycznego przy pomocy specjalnej 5-lampowej superheterodyny, nie będzie zakłócony żadnymi przeszkodami atmosferycznymi. Natomiast odbiór „Gwiazdy Polski" na ziemi będzie zależny od warunków lokalnych.

Ci wszyscy radiosłuchacze, którzy nie pochwycą bezpośrednio komunikatów nadawczych z balonu stratosferycznego będą mogli skorzystać z **pomocy Polskiego Radja.** Polskie Radjo wysyła bowiem radiowy wóz transmisyjny na miejsce startu, instalując tam również szereg **punktów odbiorczych.** Ponadto we wszystkich rozgłośniach Polskiego Radja **uruchomione zostaną odbiorcze stacje krótkofalowe, oraz aparatury rejestrujące.** Każdy więc „radiowy krok" naszego balonu stratosferycznego będzie pilnie śledzony w eterze.

Radiostacja odbiorczo-nadawcza na pokładzie „Stella Polonae" zapewni nie tylko łączność radiową z ziemią, lecz przede wszystkim **umożliwi lądowanie balonu w warunkach największego bezpieczeństwa.** Powiadomione bowiem drogą radiową stacje lotniskowe przygotują w możliwie najszybszym czasie odpowiedni teren do lądowania.

Usiłował zastrzelić brata

Sąd skazał go na rok i 6 miesięcy więzienia

Przed sądem okręgowym odpowiadał 48-letni Józef Filipowski, oskarżony o **usiłowanie bratobójstwa.**

W dniu 31 lipca do Michała Filipowskiego przybyli jego dwaj bracia — Józef i Wojciech.

Pomiędzy Józefem a Michałem **wynikł spór na tle pieniężnym,** jeden drugiego uderzył w twarz i w rezultacie **Józef Filipowski w najwyższym zdenerwowaniu dobył rewolweru i skierował broń w stronę brata. Zaatakowany broń podbił i kula utkwiła w ramie okiennej.** Poczęli się po tym obaj szamotać i wówczas **padły dwa dalsze strzały: jedna kula trafiła Michała Filipowskiego w nogę — druga w palec.**

Wreszcie zdołano broń oskarżonemu wyrwać. Poszkodowany złożył o tym zamachu na swe życie meldunek w policji.

Rozprawie wczorajszej przewodniczył **wiceprezes Olszewski, oskarżał prok. Ziміński, broniła adw. Zandlowa.**

Sąd uznał działanie w afekcie i skazał Józefa Filipkowskiego na rok i 6 miesięcy więzienia. (1)

Próbowała podrzucić niemowlę

Fiszmanowa oskarża świadka, twierdząc, że on ją do tego namawiał

Na ławie oskarżonych sadu okręgowego znalazła się wczoraj **39-letnia Chana Cypa Fiszman,** wdowa, zamieszkała stale w Radomiu, matka dwojga dzieci, oskarżona o **usiłowanie podrzucenia swego sześciomiesięcznego niemowlęcia.**

Sprawa ta odbiega od wielu procesów tego rodzaju niezwykłym tłumaczeniem się oskarżonej.

Rzecz działa się **w nocy w lokalu pogotowia „Linas Hacedek". Oskarżona,** według doniesienia, złożonego przez dyżurnego w pogotowiu M. Pinkusa — przybyła do lokalu i pozostawiwszy niemowlę, **usiłowała zbiec ze starszym synkiem, czteroletnim.**

Podsądna podaje zupełnie inne okoliczności. Oto, gdy przybyła do lokalu pogotowia, czynić jej miał oskarżony **nieprzystojne propozycje,** a następnie sam jej doradzał, by zaniosła dziecko do lokalu jednej z instytucyj charytatywnych i tam je podrzuciła. Nawet jej napisał na kartce adres. Ponieważ starsze miało potrzebę — **wyszła z nim.** A że sam Pinkus namawiał ja do podrzucenia dziecka, więc potem **zostawiła je u niego.**

Fiszmanowa skazana została na 6 miesięcy z zawieszeniem.

Prokurator, biorąc pod uwagę wyjaśnienia oskarżonej, zarządził dochodzenie przeciwko zeznającemu w sprawie, jako świadek Fiszmanowi o podżeganie do przestępstwa. (1).

Nasz reporter zanotował...

W mieszkaniu własnym przy ulicy Rokicińskiej Nr. 10 zażyła w celu samobójczym większej dozy kwasu solnego 32-letnia Józefa Szkudlarek, robotnica fabryczna. Desperatkę umieszczono w szpitalu w Radogoszczu. Przyczyny desperackiego kroku na razie nie ustalono.

★

Przy Placu Kościelnym Nr. 4 uległ wypadkowi przy pracy 18-letni Lajb Reks, zamieszkały tamże. Poszkodowany robotnik ugodzony został żelazem w głowę. Reksa opatrzył lekarz pogotowia ratunkowego.

★

Na szosie w Rudzie Pabianickiej dostał się pod motocykl Aleksander Wilczur, zam. we wsi Gospodarz. Poszkodowanego opatrzył lekarz pogotowia. Motocykliście, Stanisławowi Bednarkowi, sporządzono protokół.

★

Podobny wypadek wydarzył się na ulicy Pabianickiej, gdzie motocyklista Władysław Kuliński (Hrabiowska 21) nejechał na Ignacego Pacinę (Kiepury 20 na Chojnach). Poszkodowany doznał cięższych obrażeń cielesnych i przewieziony został przez pogotowie do szpitala w stanie groźnym.

Na ulicy Zgierskiej najechany został przez wóz 12-letni Zyskind Baum (Zgierska 44), odnosząc obrażenia głowy.

Przy zbiegu ul. Legionów i Al. Kościuszki wyskoczył z tramwaju Abram Goldring, zamieszkały przy ulicy Rzgowskiej Nr. 76, odnosząc potłuczenia głowy. Poszkodowanemu udzielił pomocy lekarz pogotowia ratunkowego.

★

Na ulicy Wrześnieńskiej napadnięty został 34-letni Bolesław Szczepaniak, majster fabryczny, zam. przy ul. Wrześnieńskiej 11/13. Szczepaniak odniósł rany głowy i twarzy.

★

Wczoraj o godzinie 7-ej rano zapaliły się sadze w kominie na posesji przy ulicy Północnej Nr. 1. Po kilkunastu minutach pożar ugaszono. Straty nieznaczne.

★

Na ulicy Rzgowskiej padł z głodu i wyczerpania Józef Lewandowski, mieszkaniec Zduńskiej-Woli. Pogotowie ratunkowe przewiozło chorego do szpitala św. Antoniego.

★

Janowi Kwiatkowskiemu, pocztylionowi, zamieszkałemu przy ulicy Nawrot 29, skradziono z bramy domu przy ul. Narutowicza 37, rower, wartości 150 złotych Złodzieja poszukuje policja.

— Reinhold Miller, domokrążny handlarz ze wsi Cetki, w woj. łódzkim, okradziony został w mieszkaniu Kamińskiej przy ul. Rzeszewskiej 10.

Zabójstwo przekupnia

we wsi pod Widawą

Onegdaj zgłosił się na posterunek policji w Widawie tamtejszy mieszkaniec Mendel Benus i zgłosił; że syn jego Jankiel, przekupień, wyszedł przed dwoma dniami z domu i nie wrócił.

Władze zarządziły dochodzenie, które wczoraj doprowadziło do odnalezienia zwłok Benusa.

18-letni, ten młodzieniec widziany był ostatnio we wsi Kocina, gminy Widawa, w której, podobnie, jak w innych, inkasował drobne należności.

Zatrzymany został również domniemany sprawca zbrodni. Nazwisko jego, ze względu na toczące się dochodzenie, nie może być na razie ujawnione. (1)

TEATR — MUZYKA — SZTUKA

TEATR POLSKI
(Cegielniana 27)

Dziś o godz. 8.30 wiecz. komedia Laszlo „W perfumerii".

TEATR POPULARNY.
(Ogrodowa 18).

Dziś o godz. 8.15 wiecz. „Aszantka".

RADIO

ŚRODA, dnia 21-go września 1938 r.

6.15—6.20: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.20—6.45: Muzyka (płyty) 6.45—7.00: Gimnastyka. 7.00—7.15: Dziennik poranny 7.15 8.00: Muzyka poranna w wykonaniu Rozgłośni Lwowskiej pod dyr. Tadeusza Seredyńskiego (ze Lwowa) 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.00: Przerwa. 11.00—11.25: Audycja dla szkół: „Leśne rachuneczki" — słuchowisko dla dzieci młodszych Lucyny Krzemienieckiej z piosenkami Władysława Macury. 11.25—11.57: Muzyka baletowa (płyty).

11.57—12.03: Sygnał czasu z Warszawy i hejnał z Krakowa 12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—13.45: Przerwa. 13.45—14.15: Fragmenty z oper R. Wagnera (płyty) 14.15—14.20: Łódzkie wiadomości giełdowe. 14.20—15.15: Muzyka obiadowa (płyty). 15.15—15.45: Audycja dla dzieci: 1) Rozmowa z dziećmi — przeprowadzi Wujek Radiowy; 2) Muzyka (płyty). 15.45—16.00: Wiadomości gospodarcze. 16.00—16.45: Koncert rozrywkowy w wykonaniu orkiestry salonowej Konstantego Siemaszko 16.45—17.00 „Wojsko sowieckie „po czystkach" — odczyt wygłosi Józef Jaworski.

17.00—17.20: Utwory Alberta Ketelbeya (pł.).

17.20—17.50: „Wesoły Dymek z Komina" p. t. „Wrześniowe hocki" w wykonaniu zespołu Wesołego Dymka.

17.50—17.55: O wszystkim po troszku

17.55—18.00: Odczytanie programu

18.00—18.10: Rośliny owadożerne — pogadanka, wygłosi prof Witold Kulesza (z Poznania)

18.10—18.45: Recital skrzypcowy Zdz. Roesnera. Przy fortepianie Krystyna Wyrobek-Roesnerowa (z Torunia).

18.45—19.00: „O dwunastu rozbójnikach" — opowieść Ryszarda-Wincentego Berwińskiego, w oprac. Kazimierza Wyki (z Krakowa).

19.00—19.20: Recital śpiewaczy Michała Zebaydy-Sumickiego. Przy fortepianie prof. Ludwik Urstein.

19.20—19.30: Pogadanka aktualna.

19.30—20.45: Jesień za pasem — koncert rozrywkowy. Wykonawcy: Orkiestra salonowa pod dyr. Jarosława Leszczyńskiego, Ewa Nowicka — skrzypce, Stanisław Kruzer — bas, adam Bryzek akomp. i konferansjer.

20.45—20.55: Dziennik wieczorny.

20.55—21.00: Pogadanka aktualna.

21.00—21.10: Poradnik sportowy dla robotników, wygłosi kpt. Janusz Dobrski.

21.10—21.50: Koncert chopinowski w wykonaniu Margerity Trombini-Kazuro.

21.50—22.00: Wiadomości sportowe.

22.00—22.05 Wiadomości sportowe lokalne

21.00—21.10: Życie kulturalne.

23.00—23.15: Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

20.00—BRUKSELA Franc.: „Paganini" — operetka Lehara.

20.00—DROITWICH: Koncert symf. z Queen's Hallu.

20.10—WIEDEŃ: Koncert symfoniczny. — Dyr. Wartisch.

20.50—SZTOKHOLM: Koncert orkiestrowy.

20.55—PRAGA: Symfonia jesienna Novaka.

Jubileusz Żyd. Szkoły Przemysłowej

Szkoła Przemysłowa przy Tow. Szerzenia Oświaty i Wiedzy Technicznej wśród Żydów w Łodzi obchodzi obecnie jubileusz 40-lecia swego istnienia.

Powstała z inicjatywy grona wielkich przemysłowców ówczesnych z I. K. Poznańskim, Zygmuntem Jarocińskim i Maurycym Frenklem na czele, szkoła ta w zaraniu swojej egzystencji nosiła skromną nazwę „Warsztatów do nauki rzemiosł przy Towarzystwie „Talmud-Tora".

Charakterystyczne, że kadry uczniów obecnej Szkoły Przemysłowej nie rekrutują się, jak to było ongiś, wyłącznie niemal z młodzieży ze sfer rzemieślniczych, lecz również w znacznym odsetku z synów kupców i pracującej inteligencji, co w pewnej mierze świadczy o radykalnym zwrocie w wychowaniu żyd. młodzieży łódzkiej.

Szkoła powszechna z biegiem lat zostaje przekształcona na 8-klasowe gimnazjum, a Wydział Rzemieślniczy na Szkołę Przemysłową, nad którymi pieczę obejmuje powołane do życia Towarzystwo Szerzenia Oświaty i Wiedzy Technicznej wśród Żydów w Łodzi. Przy Szkole Przemysłowej powstają z czasem specjalne kursy rysownicze i kreślarskie dla stolarzy, ślusarzy i malarzy, wieczorne kursy nauki tkactwa mechanicznego, a obecnie organizowane są kursy dla tak zw. sztulmajstrów. Ostatnia reforma szkolnictwa przynosi dalszą metamorfozę Szkoły Przemysłowej, która przekształca się ostatecznie w gimnazjum mechaniczne i gimnazjum tkactwa mechanicznego. Jest to jedyna tego typu placówka oświatowa w Łodzi, Gimnazjum zaś tkactwa mechanicznego jest jedyną w tej dziedzinie szkołą w kraju. W ciągu 4 dziesiątków lat swej egzystencji mury tej uczelni opuścił już liczny zastęp abiturientów, z których większość znalazła zatrudnienie w przemyśle łódzkim, przy czym nie jest rzadkością osiągnięcie przez wielu nawet kierowniczych lub wyższych stanowisk w łódzkich zakładach przemysłowych.

JEAN GABIN

najznakomitszy aktor francuski obecnej doby, niezapomniany bohater „Towarzyszy broni“ i szeregu wspaniałych arcydzieł filmowych.

stworzył nową kreację dramatyczną dezertera z wojsk kolonialnych w czołowym filmie kinematografii francuskiej p. t.

„LUDZIE ZA MGŁĄ“

Przed wyborami do Sejmu i Senatu

Dalsze czynności przygotowawcze trwają. — Kto jest pozbawiony prawa głosowania. — Rada naczelna P.P.S.

Przygotowania do wyborów sejmowych są w pełnym toku. Wczoraj w „Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim“ ukazało się

zarządzenie p. wojewody o terminach wyborów delegatów do okręgowych zgromadzeń wyborczych w poszczególnych organizacjach i instytucjach. Dziś natomiast odbędzie się **posiedzenie wydziału wojewódzkiego,** który dokona wyboru członków okręgowych komisyj wyborczych do sejmu i ich zastępców.

Jak wiadomo, **na terenie województwa łódzkiego czynnych będzie 7 okręgowych komisyj wyborczych,** trzy w samej Łodzi i cztery na terenie województwa.

Do dnia 23 b. m. generalny komisarz wyborczy powoła **okręgowych komisarzy wyborczych i ich zastępców** i w ten sposób komisje wyborcze okręgowe będą skompletowane. W tym samym terminie minister spraw wewnętrznych zamianuje okręgowych komisarzy wyborczych. Rola komisarzy wyborczych polega na przewodniczeniu na zebraniach okręgowcyh zgromadzeń, które ustalają listy kandydatów, oraz czuwaniu nad prawidłowością samego aktu wyborczego.

* *

Miejski referat wyborczy czyni już przygotowania do sporządzenia **spisu wyborców do sejmu.** Właściciele domów już przeważnie oddali do biur meldunkowych druki, zawierające szczegółowy wykaz lokatorów, uprawnionych do głosowania do sejmu. Reszta druków będzie zwrócona dziś i jutro. Obecnie wydział ewidencji ludności przystąpił **do sprawdzania tych druków na podstawie kartoteki ludności.**

W myśl rozporządzenia wykonawczego ministra spraw wewnętrznych z lipca 1935 roku, które obowiązuje po dzień dzisiejszy, **osoby przybyłe do Łodzi, celem zamieszkania na stałe, lecz nie wpisane jeszcze do rejestru mieszkańców, będą umieszczone w spisie wyborców na podstawie zameldowania i przedłożenia wymeldunku z poprzedniego miejsca zamieszkania.** Osoby, które opuściły Łódź, lecz nie zostały jeszcze skreślone z rejestru mieszkańców, nie będą już umieszczone w spisie wyborców, jeśli zostały wymeldowane.

Zasadniczo w spisie wyborców umieszczeni będą **obywatele, którzy ukończyli 24 lata i zamieszkują w Łodzi conajmniej od dnia poprzedzającego dzień zarządzenia wyborów.**

Wprowadzone zostały jednak zastrzeżenia wobec pewnych kategorii osób. Mianowicie, **nie mają prawa wyborczego do sejmu ci, którzy pozbawieni są lub ograniczeni w zdolnościach do działań prawnych, pozbawieni są praw rodzicielskich lub opiekuńczych, wydaleni na mocy wyroku sądu dyscyplinarnego ze służby panstwowej lub samorządowej, wykluczeni od pełnienia czynnej służby wojskowej, skazani wyrokiem sądowym, nawet nieprawomocnym, na utratę praw publicznych, skazani wyrokiem sądowym za przestepstwo popełnione z chęci zysku lub innych niskich pobudek, utrzymujący się z nierządu, wreszcie umieszczeni przez sąd w zakładach leczniczych, w domu pracy przymusowej lub w zakładzie dla niepoprawnych lub też w zakładzie dla psychicznie chorych.**

* * *

Rejestracja wyborców do senatu trwa już kilka dni. Odbywa się ona w sali rady miejskiej przy ul. Pomorskiej Nr. 16. Rejestrować się winni obywatele, którzy posiadają prawo wyborcze do senatu z tytułu zasługi osobistej, z tytułu wykształcenia i czynni nauczyciele. Rejestracja odbywać się będzie do dnia 26 września w godzinach od 9 do 13 i od 17 do 21, przyczym zgłoszenie osobiste nie jest konieczne. **Kto w tym terminie się nie zarejestruje, nie będzie umieszczony w spisach wyborców do senatu.**

* * *

Onegdaj wieczorem odbyło się posiedzenie OKR. P.P.S. w Łodzi, na którym omawiano porządek dzienny sesji rady naczelnej PPS., która odbędzie się w sobotę 24 b. m. Rada naczelna ma zająć stanowisko w sprawie udziału PPS. w wyborach do sejmu i senatu. Z ramienia Łodzi do rady naczelnej PPS. należą pp. **Artur Szewczyk, Henryk Wachowicz, Edmund Chodyński i Adam Walczak.** (s)

Przestępstwa przeciw wyborom

Za wszelkie akty teroru przedwyborczego, podstęp lub wywieranie presji grozi kara do 5 lat więzienia

Nasz kodeks karny z 1932 r. ochronie wyborów poświęca rozdział XX zatytułowany: **„Przestępstwa przeciwko głosowaniu w sprawach publicznych“.** Z samej intytulacji widać, że przedmiotem ochrony są zarówno wybory parlamentarne jak i samorządowe, oraz wszelkie inne głosowania w sprawach publicznych, np. **do instytucji ubezpieczeń społecznych, itp.** Rozdział omawiany składa się z 6 artykułów (art. 118—124).

Czołowym przestępstwem w tym rozdziale jest karane **5-letnim więzieniem wpływanie na wynik głosowania.** Przez wpływanie na wynik rozumieć należy: a) **sporządzanie listy głosujących z minięciem uprawnionych lub wpisaniem nieuprawnionych.** Dalszym przykładem wpływania na wynik głosowania jest, według kodeksu, **użycie podstępu celem nieprawidłowego sporządzenia listy głosujących,** dalej uszkadzanie, przerabianie protokułów lub innych dokumentów głosowania, **składanie głosu nie będąc do tego uprawnionym, i wreszcie dopuszczanie się nadużycia przy przyjmowaniu lub obliczaniu głosów.**

Gdy chodzi o wspomniane wyżej przestępstwo złożenia głosu przez osobę nie uprawnioną do tego, **odpowiedzialność obciąża zarówno tę osobę, jak i osobę, która nawet jest wyborcą uprawnionym, ale głosuje po raz drugi lub oddaje głos za inną osobę, itp.**

Niemniej surowo, bo więzieniem do lat 5 karane jest **przeszkadzanie głosowaniu,** a więc np. udział w bojówce, która przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem przeszkadza w odbyciu zgromadzenia poprzedzającego głosowanie, albo swobodnemu wykonywaniu prawa głosowania, albo głosowaniu lub obliczaniu głosów. Ten przepis karze surowo **za wszelkie akty teroru przedwyborczego.** Podkreślić w tym miejscu należy, iż karane jest nie tylko dokonanie powyższych przestępstw, ale i **usiłowanie popełnienia ich;** jeśli np. ktoś wystrzeli w lokalu wyborczym podczas głosowania, to przestępstwo jest spełnione, choćby mimo strzału czynności wyborcze odbyły się do końca w porządku. Za podstęp będzie odpowiadał obywatel wtedy, gdy poinformuje świadomie fałszywie wyborców, **iż lokal komisji jest gdzieindziej niż w rzeczywistości, gdy poda im fałszywą datę głosowania, itp.**

Odrębnym przestępstwem jest wpływanie na sposób głosowania. Tutaj kara więzienia do lat 5 grozi każdemu,, **kto podstępu celem groźby bezprawnej lub podostępu celem wywarcia wpływu na sposób głosowania osoby uprawnionej lub celem powstrzymania jej od głosowania.** Pod ten przepis podpadnie np. **pracodawca, który zagrozi pracownikowi wydaleniem z pracy w razie oddania głosu nie po myśli tegoż pracodawcy.**

Presja na sposób głosowania może być nadto wywierana w odrębnej formie występnej t. j. **w drodze przekupstwa (art. 121).** W grę wchodzić tu może **obietnica udzielania korzyści majątkowej lub osobistej uprawnionemu do głosowania lub innej osobie celem wywarcia wpływu na sposób głosowania np. „dostaniesz pożyczkę dogodną, o ile będziesz głosował na listę A.“** I tu sankcję stanowi **5 lat więzienia.** Ta sama kara grozi w wypadku sprzeczności, t. j. gdy uprawniony wyborca przyjmuje korzyść majątkową za głosowanie w sposób umówiony, lub powstrzymanie się od głosowania. Karalne jest samo udzielenie korzyści lub jej przyjęcie bez względu na to, czy wyborca przyjmujący korzyść zobowiązanie swe wykonał, t. j. czy złożył głos zgodnie z umową, lub czy powstrzymał się od głosowania, karalne jest samo kupczenie głosem.

Najłagodniej karą aresztu do roku karane jest **zapoznanie się z treścią cudzego głosu wbrew przepisom o tajności głosowania,** a więc zaglądanie do cudzej koperty w biurze wyborczym już wypełnia stan faktyczny przytoczonego artykułu.

Tak przedstawiają się w zarysie najistotniejsze przepisy kodeksu karnego o ochronie głosowań w sprawach publicznych. K.

Żyjemy o 13 lat dłużej

Jeszcze w końcu XIX stulecia przeciętną długość życia ludzkiego obliczano na 44.4 lata, podczas gdy obecnie uczeni szacują przeciętny wiek człowieka na 57,6 lat, a zatem w ciągu ostatnich 30-tu lat życie ludzkie uległo przedłużeniu o 13 lat.

Jak twierdzą uczeni, do tak znacznego przedłużenia przeciętnego wieku człowieka przyczyniły się bardziej higieniczne warunki życiowe, a przede wszystkim racjonalniejsze odżywianie się. Zauważyć należy, że również przeciętna wzrostu człowieka jest obecnie o 5 cm. większa niż przed 100 laty.

Oblicze 5-ciu Sejmów w Polsce Odrodzonej

Skład partyjno-polityczny i narodowościowy sejmów dotychczasowych

Dotychczas w odrodzonej Polsce mieliśmy 5 kadencyj ustawodawczych: rozwiązany ostatnio Sejm był piątym z rzędu, a Senat — czwartym.

Pierwszy Sejm wybrany został 26-go stycznia 1919 r. i miał, jak wiadomo, charakter Konstytuanty. Wybory odbyły się na terenie całej Polski z wyjątkiem Małopolski Wschodniej, skąd do Sejmu weszli automatycznie posłowie do dawnego sejmu galicyjskiego. Skład Sejmu Ustawodawczego według stronnictw był następujący: Zw. Narodowo - Ludowy — 82, Nar. Chrześc. Stronnictwo Ludowe — 22, Nar. Chrz. Stronnictwo Robotnicze — 30., Klub Pracy Konstytucyjnej — 16, Zjednoczenie Narodowo - Ludowe — 45, Koło Mieszczańskie — 10, Polskie Stronnictwo Ludowe — 89, NPR. — 25, Wyzwolenie — 24, PPS — 34, Mniejszości narodowe — 18, komuniści — 2, drobne ugrupowania i różni — 35.

Pierwsze wybory do Sejmu i Senatu po uchwaleniu Konstytucji odbyły się 5 i 12 listopada 1922 r. Skład Sejmu według stronnictw był na podstawie tych wyborów następujący: (w nawiasach podajemy cyfry, dotyczące senatorów):

Zw. Ludowo - Narodowy 98 (30), Nar. Chrz. Stron. Lud. 28 (9), Chrz. Demokracja 43 (8), te trzy stronnictwa utworzyły w czasie wyborów blok t. zw. „Chrześcijańskiej Jedności Narodowej“ (lista nr. 8), — PSL. Piast — 70 (17). NPR. — 18 (3), Wyzwolenie — 48 (8), PPS — 41 (7), Komuniści 2, Mniejszości narodowe — 89 (27).

Po upływie kadencji w r. 1927, nowe wybory odbyły się w dn. 4 i 11 marca 1928 r. dając wynik następujący: Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem — 122 (46), Zw. Lud. Nar., przekształcony następnie na Stronnictwo Narodowe — 37 (9), Ch. D. — 16 (5), Ch. D. śląska Korfantego — 3 (1), i NPR. lewica — 3, Wyzwolenie — 40 (7), PPS — 65 (10), Stronnictwo Chłopskie 26 (3), Mniejszości narodowe — 84 (24).

Sejm ten został rozwiązany przez Prezydenta Rzeczypospolitej przed upływem kadencji dnia 29 sierpnia 1930 r. **Wybory do czwartego Sejmu odbyły sie 16 listopada 1930 r.** z wynikiem następującym:

Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem — 249, Klub Narodowy — 60, Ch. Str. Roln. — 6, Ch. Społ. — 3, Ch. D. — 11, NPR — 8, Str. Lud. — 40, PPS — 21, Komuniści — 4, Mniejszości narodowe — 33, bez przyn. part. — 9. Wybory do Senatu dały w proporcji mniej więcej ten sam wynik.

Po upływie kadencji w r. 1935, na zasadzie nowej ordynacji wyborczej, **wybory do Sejmu i Senatu odbyły sie 8 i 15 września 1935 r.** Skład osobowy Sejmu pod względem narodowościowym przedstawiał się następująco: Polaków 181 (w Senacie 86), Ukraińców 19 (6), Żydów 3 (2), Niemców 0 (2), Białorusinów 1 (0), Rosjan 1 (0).

Marszałkami Sejmu byli kolejno: — Wojciech Trąmpczyński (1919—1922), Maciej Rataj (1922—1928), ś. p. Ignacy Daszyński (1928—1930), Kazimierz Świtalski (1930—1935), ś. p. Stanisław Car (1935—1938), Walery Sławek (1938).

Marszałkami Senatu byli kolejno: — Wojciech Trąmpczyński (1922—1928), prof. Julian Szymański (1928—1930), Władysław Raczkiewicz (1930—1935), Aleksander Prystor od r. 1935.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA" z dnia 21 września 1938 r.

Dolar w Londynie

Przed nami leży tabelka kursów dolara w Londynie od zeszłego poniedziałku do wczoraj włącznie. Oto ona:

poniedziałek 4.81 i 3/16
wtorek 4.80 i 13/16
środa 4.79 i 15/16
czwartek 4.81 i 1/18
piątek 4.79 i 15/16
sobota 4.80 i 1/8
poniedziałek 4.80 i 9/16.

Pisaliśmy w zeszłym tygodniu, jak nerwowo reaguje giełda londyńska na przebieg ostatnich wydarzeń politycznych, których bezpośrednim efektem jest wielka wędrówka złota do Nowego Jorku.

Naszą tabelkę łatwo też odczytać, podkładając pod jej szyfr tekst kolejnych codziennych senascyj politycznych codziennych sensacyj politycz- zwyżkę. Wiadomości o jej przyjęciu w Pradze i zaburzeniach sudeckich — środową zniżkę. Następuje wiadomość o podróży Chamberlaina — przypływ optymizmu i skok wgórę we czwartek. Niepewność po pierwszych wiadomościach o postawionym przez Hitlera ultimatum — zniżka w piątek. Wiadomość o stanowisku Anglii i Francji — zwyżka sobotnia, utrwalona w poniedziałek.

W tej chwili giełda raczej przewiduje pokój aniżeli wojnę. Być może, że jeszcze trochę czasu potrwa, a niepokój wojenny w Anglii „rozejdzie się po kościach" i znowu będzie powrót do parytetu klasycznego, t. j. 4.86 i 2/3.

Dla obserwatora może ciekawe są zmieniające się z czasem wyobrażenia o bezpieczeństwie kapitału.

W sierpniu 1914 r. przeżyła Anglia, jak wiadomo, wielki run na Bank Angielski, któremu zabrano parę wagonów złota stezauryzowanego przez publiczność. Teraz — jak czyta się w raportach gospodarczych — niepokój wojenny wywołuje raczej... detezauryzację. Ludzie tym razem, inaczej niż przed 24 laty, wyzbywali się raczej kruszcu, w przekonaniu że ulega on podczas każdej zawieruchy politycznej przymusowemu wykupowi. Raczej kupowano walory amerykańskie, zapominając widocznie, że i walor obcy staje się w wielkich wojnach współczesnych również środkiem zapłaty za dostawy zagraniczne i dlatego również niedługo czeka na wykup przymusowy.

Oczywista wśród kruszcu, który opuszczał w ostatnich paru dniach Londyn — poza złotem angielskim — poczesne miejsce zajmowała kruszcowa równowartość przemieszczającego się kapitału kontynentalno - europejskiego.

az.

Projekt zmiany ustawy o prawie celnym

Ostatnio odbyło się w Warszawie posiedzenie komitetu traktatowego rady handlu zagranicznego, na którym rozpatrywano wstępny projekt ustawy o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o prawie celnym.

Uzgodnioną opinię sfer gospodarczych reprezentowanych w radzie handlu zagraniczengo w tej sprawie przedłożono następnie ministerstwu skarbu.

Okazje do handlu z zagranicą

Firma południowo-afrykańska pragnie nawiązać stosunki handlowe z firmami interesującymi się eksportem odzieży oraz tkanin ubraniowych męskich.

Firma litewska objęłaby przedstawicielstwo firm polskich eksportujących wszelkie tkaniny bawełniane, wełniane, przędzę półwełnianą i bawełnianą, galanterię, chustki do nosa, artykuły ze stali, żelaza, tapety i cement.

Bliższych informacyj udziela Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi.

Nieście pomoc najbiedniejszym

Księgowość przedsiębiorstw komisowych

Opinia związku izb przemysłowo-handlowych przedłożona ministerstwu skarbu

Samorząd gospodarczy rozpatrywał ostatnio zagadnienie, jak powinny księgować przedsiębiorstwa komisowej sprzedaży artykułów zagranicznych, wystawiające faktury odbiorcom w walucie zagranicznej, aby zarówno zadośćuczynić przepisom art. 55 par. 1 Kodeksu Handlowego, nakazującego prowadzenie ksiąg w walucie polskiej, jak i potrzebom gospodarstwa, dla którego konieczne są rozliczenia z kontrahentami w walucie zagranicznej.

Z uwagi na potrzebę ujednostajnienia zasad księgowości prowadzonej przez przedsiębiorstwa komisowe, reprezentujące firmy zagraniczne, Związek Izb Przemysłowo - Handlowych podał ministerstwu skarbu **treść ustalonej przezeń opinii z prośbą o rozstrzygnięcie kwestii omawianej stosownie do par. 74 rozporządzenia wykonawczego do Ordynacji Podatkowej.**

Kwestię, jakie księgi uważać należy za prawidłowe dla celów podatkowych rozstrzyga **art. 81 Ordynacji Podatkowej**, który zalicza do nich księgi prowadzone w myśl przepisów obowiązującego Kodeksu Handlowego oraz zasad księgowości i zwyczajów handlowych. Z przepisu tego wynika, że **najistotniejszym warunkiem dla uznania przez władze skarbowe ksiąg za prawidłowe jest zgodność ich z przepisami Kodeksu**, a między innymi z art. 55 par. 1 tegoż Kodeksu, zabraniającym prowadzenia księgowości w walucie zagranicznej.

Biorąc powyższe pod uwagę, Związek Izb dał wyraz opinii, że **wpisy we wszelkiego rodzaju księgach handlowych, prowadzonych przez przedsiębiorstwo, winny być dokonane zarówno po stronie debetowej jak i kredytowej w walucie polskiej**, przy czym uznać wypada za dopuszczalne równoległe prowadzenie wpisów w walucie obcej stosownie do potrzeb przedsiębiorstwa.

Faktury wystawiane w walucie zagranicznej winny być przerachowywane **według kursu ich wystawienia** (przy czym dla zgodności księgowań należy podać na fakturze kurs przerachowania), wpływy zaś na pokrycie należności fakturowej winny być przerachowywane stosownie do przepisu art. 2 dekretu o wierzytelnościach **w walutach zagranicznych** (Dz. U. nr. 59 z 1934 roku).

Ewentualne różnice kursowe mogą być wprowadzone w dniu zapłaty, lub też w ustalonych okresach miesięcznych.

Z powyższego, według opinii Związku Izb wynika, że prowadzenie: 1) ksiąg kontowych odbiorców w walutach zagranicznych po stronie debetowej i w złotych po stronie kredytowej z przeliczeniem dla wyrównania ze stroną debetową na odpowiednią walutę zagraniczną po urzędowym kursie dnia zapłaty, oraz 2) dzienników sprzedaży w walucie zagranicznej z przeliczeniem na złote według urzędowego kursu ultimo miesiąca, nie odpowiada zasadom prawidłowej księgowości.

Natomiast przenoszenie zbiorowych sum do dziennika ogólnego i księgi głównej tylko w walucie polskiej uznać wypada za odpowiadające zasadom prawidłowej kisęgowości, gdyż z jednej strony odpowiada ono przepisom art. 55 K. H., z drugiej zaś nie koliduje z zasadą przejrzystości ksiąg z uwagi na możność sprawdzenia kwot sprzedaży w walutach obcych w księgach pomocniczych.

Handel polsko-angielski

Co sprzedajemy i kupujemy w Wielkiej Brytanii

Od szeregu lat Wielka Brytania zajmuje jedno z pierwszych miejsc w obrotach handlowych Polski z zagranicą. — Udział Wielkiej Brytanii w imporcie do Polski utrzymuje się od roku 1933 w granicach od 8 do 10 procent ogólnego przywozu, zajmując trzecie miejsce wśród dostawców Polski.

Największą natomiast pozycję w wywozie naszym do Anglii stanowią bekony, których wywieziono łącznie z szynkami i konserwami w roku 1937 za sumę **około 90 milionów złotych.** Do tego działu należy również **ptactwo, którego** eksport roczny waha się w granicach 2,5 milionów złotych.

Drugim artykułem eksportowym, również bardzo poważnym, jest **drzewo,** którego wywieźliśmy do Wielkiej Brytanii w roku ubiegłym za sumę około 75 milionów zł.

W dziale zbóż i wytworów roślinnych wywóz nasz osiągnął kwotę ponad 30 milionów złotych. Wywóz ten obejmuje głównie **pszenicę, jęczmień, mąkę żytnią i pszenną, ziemniaki oraz chmiel.** Dalsze miejsce zajmuje masło, którego wywieziono za sumę blisko 18 milionów złotych, następnie jaja o wartości około 16 milionów zł.

Z wyrobów przemysłowych ważniejsze miejsce zajmują: **cukier,** któregc wyeksportowaliśmy w roku ubiegłym za sumę zł. 2,5 milionów zł., oraz **papier za** 1,7 milionów zł.

Jeżeli chodzi o wywóz artykułów włókienniczych z Polski do Wielkiej Brytanii, to jakkolwiek nie jest on w stosunku do innych wywożonych artykułów bardzo duży, to jednak **w eksporcie z okręgu łódzkiego zajmuje on pierwsze miejsce.**

Jeżeli chodzi o przywóz z Wielkiej Brytanii do Polski, to głównym artykułem były surowce włókiennicze, odpadki bawełniane, szmaty, nikiel oraz tłuszcze.

Wartość przywozu wymienionych artykułów przekroczyła w roku ubiegłym 35 milionów złotych.

Zaznaczyć jeszcze należy, że poważną pozycję przywozową stanowią artykuły spożywcze, z których w pierwszym rzędzie wymienić należy **śledzie,** których przywóz w roku ubiegłym wyniósł **około 15 milionów zł.**

Informatorzy biur zagranicznych

o zdolności kredytowej firm polskich zostali skazani na 3 mies. aresztu z zawieszeniem

Przed sądem grodzkim toczyła się w dniu wczorajszym sprawa, która niewątpliwie żywo zainteresuje świat kupiecki.

Odpowiadali czterej kupcy, winni **zawodowego dostarczania informacyj o zdolności kredytowej przedsiębiorstw łódzkich.** Oskarżeni pracowali na terenie Łodzi **dla wywiadowni handlowych Weissmuller w Londynie, Schimmelpfeng w Berlinie, Schonwald w Gdańsku oraz dla wywiadowni krajowych we Lwowie i Katowicach.**

Wywiadownie handlowe, pracujące w Polsce, posiadać muszą **odpowiednie koncesje** i prowadzić winny w myśl odpowiedniego rozporządzenia **ewidencję swych korespondentów w kraju.** Tylko uwidocznionym w ewidencji korespondentom — informatorom wolno dla swych koncesjonowanych centrali zbierać i udzielać informacyj o stanie finansowym przedsiębiorstw z ich terenu. **Informowanie na własną rękę jest zabronione.**

Tym bardziej nie zezwala ustawa na zarobkowe informowanie **przez osoby prywatne wywiadowni zagranicznych,** bowiem do tego upoważnione są już **wyłącznie koncesjonowane biura wywiadowcze.**

Czterej oskarżeni odpowiadali pod zarzutem udzielania informacyj na **użytek biur zagranicznych.**

Rewizja, dokonana w mieszkaniach ujawniła u dwóch odpowiedni materiał dowodowy.

Ci dwaj informatorzy, pracujący do ostatniej chwili dla biur zagranicznych, **zostali skazani po 3 miesiące aresztu z zawieszeniem wykonania kary.** Odnośnie dwóch innych, co do których udowodnione zostało, że po wprowadzeniu koncesjonowania biur pracy swej zaniechali — **sąd ogłosił wyrok uniewinniający.** (l).

Prezes międzynarodowej izby handlowej

Tomasz J. Watson przybywa do Polski

Dnia 8-go października rb. przybędzie do Polski prezes Międzynarodowej Izby Handlowej p. Tomasz J. Watson w towarzystwie generalnego sekretarza p. Vasseur'a i zatrzyma się jeden dzień w Krakowie, a następnie dwa dni spędzi w Warszawie, gdzie na terenie Polskiego Komitetu Narodowego Izby Handlowej zetknie się z reprezentantami polskiego życia gospodarczego.

Prezes Watson jest jednym z najbardziej wybitnych działaczy zarówno na terenie Stanów Zjednoczonych A. P., jak i na terenie międzynarodowym. Jest on przewodniczącym stowarzyszenia International Business Machines Corporation, którego placówki obejmują 79 krajów świata, ponadto jest członkiem zarządu Federal Reserve Bank w Nowym Jorku i jednym z dyrektorów nowojorskiej Izby Handlowej oraz stowarzyszenia kupców, wreszcie członkiem rady i przewodniczącym komitetu dla handlu zagranicznego przy departamencie handlu. Prezes Watson dał się poznać na terenie międzynarodowym jako członek zarządu Fundacji Carnegiego i stowarzyszenia dla rozwoju handlu zagranicznego, był komisarzem generalnym Stanów Zjednoczonych na paryskiej wystawie światowej w r. 1937 i jest również członkiem komitetu wystawy nowojorskiej. Jako gorący zwolennik międzynarodowego zbliżenia pracuje pod hasłem: „pokój światowy przez handel światowy".

Wieści gospodarcze

WYWÓZ ZBÓŻ W 8 MIESIĄCACH 1938 R.

Eksport zbóż w roku bieżącym uległ poważnemu zmniejszeniu. W pierwszych 8-miu miesiącach r. b. eksport 4-ch głównych zbóż z Polski wynosił tylko 157.524 tony, wartości 30.810 tys. złotych, gdy w odpowiednim okresie poprzedniego roku wywieziono 220.696 ton na sumę 45.858 tys. zł., przy czym zaznaczyć należy, że już w roku poprzednim w miesiącach letnich eksport wskutek zakazów wywozu był bardzo słaby.

Najwięcej w roku bieżącym wywieziono jęczmienia, a mianowicie 138.644 tony, wartości 26.497 tys. zł. wobec 115.173 t. na sumę 22.983 tys. zł. w 8-miu miesiącach 1937 r. Pszenicy wywieziono tylko 1.577 ton za 512 tys. zł., (w 8-miu miesiącach 1937 roku 10.085 ton za 2.614 tys zł.), żyta 8.877 t. za 1.844 tys. zł. (74.282 t. i 15.726 tys. zł.), a owsa 8.426 ton za 1.957 tys. zł. (27.166 ton za 4.535 tys. zł.).

PRODUKCJA ZŁOTA W AFRYCE POL

Kopalnie południowo-afrykańskie wyprodukowały w sierpniu r. b. 1.047.389 uncyj złota wobec 1.027.123 uncyj w lipcu r.b. i 987.433 w sierpniu 1937 r. Również pod względem wartości wydobytego złota produkcja sierpniowa wykazuje nowy rekord. Biorąc bowiem za podstawę cenę 142 szyl. za uncję wobec 141 szyl. w lipcu r. b., wartość produkcji w sierpniu r. b. określić można na 7.44 miln. funtów szterlingów wobec 7.21 miln. w lipcu r. b.

SPADEK OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO ANGLII.

Eksport z Anglii w pierwszych 8-miu miesiącach r. b. osiągnął wartość 305.9 miln. funtów szterlingów, obniżył się więc w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 34.5 miln. funtów szterlingów. Reeksport spadł o 11.8 miln. i wynosił 42.3 miln. funtów szterl. Przywóz do Anglii w 8-miu miesiącach r. b. przedstawiał wartość 616.6 miln. funtów szterlingów, co oznacza spadek o 38.4 miln. funtów szterlingów.

Giełda pieniężna

Warszawa, 20 września.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była mocniejsza przy obrotach zwiększonych. Notowano: Amsterdam 287.90, Bruksela 81.70, Kopenhaga 114.65, Londyn 25.67, N. Jork 5.31 i pół, N. Jork kabel 5.31.75, Oslo 129, Paryż — 14.41, Praga 18.33, Sztokholm 132.40, Zurych — 120.50, Bank Polski płacił za dolary amerykańskie 5,28 i pół, kanadyjskie 5.26 i pół, floreny holenderskie 286,90, franki francuskie 14.35, szwajcarskie 120, belgi 89.45, funty angielskie — 25.58, palestyńskie 24.70, guldeny gdańskie 99.75, korony czeskie odcinki do 20 kor. 13.80, korony duńskie 114.10, norweskie 128.35, szwedzkie — 131,75, liry włoskie odcinki do 50 lirów 19.50, marki fińskie 11, marki niemieckie srebrne 83.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja słaba dla akcji metalurgicznych przy obrotach ograniczonych. Notowano: Bank Polski 122.25, imienne 121,25, Węgiel 34—34.25, Cukier 37.50—37.75, Starachowice 40,25—41, Ostrowiec 57—58, Lilpop 78—78.50, Modrzejów 17.50, Norblin 90.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja niejednolita, obroty większe 4 i pół proc. pożyczką wewnętrzną. — Notowano. 3 proc. inwestycyjna I em. 81—80.50, II em. 81.50, 4 proc. dolarowa 41, 4 i pół proc. wewnętrzna 63.75, 4 proc. konsolidacyjna 64.50, 4 i pół proc. ziemskie 63—63.25, drobne odcinki 64. 5 proc. W-wy z 1933 r. 71—71.50. 5 proc. W-wy z 1936 r. drobne odcinki 71, 5 proc. Łodzi z 1933 r. 63.75—64. W obrotach prywatnych 3 proc. renta ziemska odcinki po 1000 zł. 50.50—50, odcinki po 500 zł. 55.50.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: poż. inwestycyjna I-sza emisja — 81.50, poż. inwestyc. II-ga em. 82.50, poż. wewnętrzna 64.50, dolarówka 41.50—41.25, poż. konsolidacyjna 65.25—65.00, Bank Polski 123.00—12.00. Sytuacja wyczekująca.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ ŁÓDZKIEJ.

Otręby żytnie 8.75—9.00, makuch lniany 18.00—19.00. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja spokojna. Ogólny obrót: 2153 ton.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 20 września.

Nazwa papieru	Dziś	Wczoraj	Przed mies.	Przed rokiem
3% Inw. I. em.	80.50	81.—	83.50	67.25
4½% Wewn.	63.75	64.25	67.38	55.88
5% Konwers.	—.—	67.—	70.—	61.—
Dolarówka	41.—	41.13	42.50	38.75
4½% L. Ziem.	63.25	63.—	65.25	56.—
5% L. Warsz. 1933	71.50	71.50	73.50	62.75
5% L. Łódz. 1933	64.—	64.—	66.75	56.—
Bank Polski	122.25	122.—	125.—	106.50
Lilpop	78.50	80.50	88.—	53.50
Żyrardów	—.—	55.—	61.—	52.—

NOTOWANIA BAWEŁNY
z dnia 19-go września 1938 roku.

NOWY JORK: Loco 8.25, październik 7.78—7.79, listopad 7.81, grudzień 7.84, styczeń 7.84—7.85, luty 7.86, marzec 7.88, kwiecień 7.85, maj 7.83, czerwiec 7.82, lipiec 7.82—7.83.

NOWY ORLEAN: Loco 7.83, październik 7.88, grudzień 7.94, styczeń 7.93—7.94, marzec 7.98, maj 7.93, lipiec 7.92.

LIVERPOOL: Loco 4.76, wrzesień 4.57, październik 4.57, listopad 4.60, grudzień 4.63, styczeń 4.66, luty 4.67, marzec 4.68 kwiecień 4.69, maj 4.70, czerwiec 4.70, lipiec 4.71, sierpień 4.71, wrzesień 4.71, październik 4.70.

„Giza": Loco 7.55, wrzesień 6.81, październik 6.81, listopad 6.81, styczeń 7.01, marzec 7.06, maj 7.02.

Egipska Sakell.: Loco 7.90.

Upper: Loco 6.15, wrzesień 6.08, październik 6,05, listopad 6.03, styczeń 5.98, marzec 5.99, maj 5.99, lipiec 6.00.

BREMA: Loco 9.68, październik 9,10, grudzień 9.33, styczeń 9.42, marzec 9.63, maj 9.67, lipiec 9.72.

ALEKSANDRIA Sakell.: Listopad 13.19, styczeń 13.41, marzec 13.51.

„Giza": Listopad 12.82, styczeń 12.77, marzec 12.80.

Manifestacja Str. Ludowego

Warszawa, 20 września.

Władze administracyjne udzieliły Stronnictwu Ludowemu zezwolenia na urządzenie w dniu 25 b. m. w Warszawie manifestacji chłopskiej, którą zainauguruje poświęcenie pomnika na grobie ś. p. Jana Dąbskiego, jednego z przywódców Stronnictwa Ludowego.

Wydawnictwo „REPUBLIKA"
Sp. z ogr. odp.
Administracja w Warszawie
ul. Wierzbowa 11, tel. 310-18

Dwuch Żydów zabitych, 4 rannych

w ciągu dnia wczorajszego w Palestynie. — Wybuch miny pod Tulkarem

Jerozolima, 20 września.

W ciągu dnia wtorkowego poległy dalsze żydowskie ofiary teroru arabskiego. W Haifie teroryści arabscy zastrzelili kolejarza żydowskiego Noacha Rajgorodzkiego. Rajgorodzki liczył lat 36 i był rodem z Rumunii. Przed 8 miesiącami był on już raz zraniony, lecz po wyzdrowieniu powrócił do pracy.

W pobliżu Zichron Jaakow z zasadzki zastrzelony został przez terorystów arabskich gafir Dawid Ben-Josef, który eskortował dwóch robotników-Żydów Jehoszua Behara i Jeruchama Szlumima. Obydwaj robotnicy zostali ciężko ranni.

Dawid Ben-Josef, który dawniej nazywał się Lipszyn, liczył lat 26. Był on rodem z Rygi i w swoim czasie był marynarzem na okręcie „Teodor Herzl"

Na rynku w dzielnicy Musrara w Jerozolimie ciężko zraniony został przez terorystów żydowski handlarz warzyw Abraham Dawid Cohen.

Teroryści arabscy ostrzeliwali dziś kolonię Kfar Chasidim. Gafir Jekutiel Rabinowicz został ciężko zraniony.

Londyn, 20 września.

Jak donosi prasa londyńska gen. Haining, naczelny dowódca angielskich sił zbrojnych w Palestynie objął też faktyczne kierownictwo służby bezpieczeństwa. Jemu też podlega policja i transjordański korpus ochrony pogranicza.

Wkrótce ma też powrócić do Palestyny wybitny fachowiec służby policyjnej sir Charles Tegart, który w ciągu 6 miesięcy zreorganizował policję palestyńską i zainicjował budowę ogrodzeń wzdłuż granicy północnej znanych pod nazwą „Muru Tegarta".

Jerozolima, 20 września.

Po straszliwym napadzie w dniu 10 września b. r. na gafirów, którzy bronili żydowskich robotników stacji Ruttenberga w pobliżu wsi Masmieh, gdzie zabito 7 gafirów-Żydów, rząd wysłał ekspedycję karną do tej wsi, gdzie wysadzono w powietrze 50 domów arabskich.

Sąd wojenny w Jerozolimie skazał na śmierć Araba Muchameda Salacha, który zamordował w Jaffie arabskiego natabla.

Sąd wojenny w Haifie skazał na śmierć Araba Achmed Hadż Muchameda, który należał do bandy terorystów. Obydwa wyroki zostały wykonane.

Rząd zesłał do nowego obozu koncentracyjnego w Malchia, na północy Palestyny 80 Arabów z Safed.

Jerozolima, 20 września.

Przed sądem wojennym w Jerozolimie rozpoczęła się sprawa Jakuba Kotika z Tel-Awiwu, którego oskarżono o posiadanie walizki z bronią. Kotika aresztowano w lokalu Narodowej Organizacji Robotniczej w Tel-Awiwie.

Haifa, 20 września.

Zgodnie z zarządzeniem komendanta garnizonu haifskiego zamiast strzelb myśliwskich wydano gafirom żydowskim karabiny wojskowe.

Londyn, 20 września.

(PAT) Z Jerozolimy donoszą, że na trakcie koło Azzim na południe od Tulkarem wybuchła pod samochodem wojskowym mina, zabijając jednego i raniąc 5 żołnierzy brytyjskich.

Wyłudzili biżuterię wartości 5 milionów franków

która znaleziona została przez wieśniaków

Rzym, 20 września.

(PAT) Policja włoska aresztowała w Neapolu dwóch osobników, przy których w czasie rewizji znaleziono wspaniałą kolekcję biżuterii wartości przeszło 5 milionów franków. W czasie śledztwa okazało się, iż zatrzymani za niewielką opłatą wyłudzili od nieświadomych rzeczy wieśniaków cała kolekcję biżuterii, którą wieśniacy ci znaleźli niedawno na miejscu katastrofy samolotu pasażerskiego, który rozbił się w czasie drogi powrotnej z Tirany, wiozac gości ze ślubu króla Albanii Zogu.

Wśród 19 ofiar katastrofy znalazł się wówczas przedstawiciel paryskiego domu jubilerskiego, który wiózł kolekcję biżuterii wartości 10 milionów franków. Z kolekcji tej król Zogu wybrał piękniejsze okazy na prezent ślubny dla swej małżonki.

Wieści sportowe

Trzy mecze bokserskie
o drużynowe mistrzostwo okręgu

Z trzech meczów bokserskich o mistrzostwo drużynowe klasy A, które odbędą się w bieżącym tygodniu, mecz Wima — IKP odbedzie się już w piątek 23 bm. o godzinie 20-ej w hali sportowej Wimy przy ul. Rokicińskiej. Na meczu tym odbędą się walki: waga musza. Szwed (IKP) — Kühn (W), waga kogucia: Marcinkowski (IKP) — Pluta (W), waga piórkowa: Leszczyński (IKP) — Madej (W), waga lekka: Kowalewski (IKP) — Olejnik (W), waga półśrednia: Taborek (IKP) — Owczarek (W), waga średnia: Trojanowski (IKP) — Sawiński (W), waga półciężka: Pietrzak (IKP) — Wolski (W) i waga ciężka: Kubiak (IKP) — Kłodas (W).

Mecz Zjednoczone — Geyer odbedzie się w niedzielę 25 bm. w sali KP. Zjednoczone przy ul. Przędzalnianej 68 i rozpocznie się o godzinie 11.30. Kierownictwo sekcji bokserskiej KP Zjednoczone zapowiada wystawienie pełnej ósemki W wadze muszej po dwuletniej przerwie wrócić ma na ring b. reprezentant okręgu Brzęczek, w wadze koguciej wystąpi Adamiak, w piórkowej — Michalak, w lekkiej Cichoński, w półśredniej Szczapiński, w średniej Bartosiak, w półciężkiej Konopczyński i w ciężkiej Różański. Skład drużyny Geyera nie został jeszcze ostatecznie ustalony.

Mecz Hakoah — Kruszeender odbędzie się również w niedzielę o godz. 12-ej w południe w sali Filharmonii przy ul. Narutowicza 20. — Program tego meczu przewiduje następujące walki: w wadze muszej: Rosman (H) — Grambo (KE), w koguciej: Tauber (H) — Jarmakowski (KE), w piórkowej: Fagot (H) — Witkowski (KE), w lekkiej: Mosman (H) — Osieja (KE), w półśredniej: Wdowiński (H) — Idasiak (KE), w średniej: Jabłoński (H) — Kilański (KE), w półciężkiej: Waldman (H) — Antosiak (KE) i w ciężkiej: Moszkowicz (H) — Piesik (KE).

Bilety na mecz można nabywać w przedsprzedaży w sekretariacie Hakoahu przy ul. Piotrkowskiej 61.

Mistrzostwa zapaśnicze
w stylu wolnoamerykańskim

Mistrzostwa zapaśnicze Polski w stylu wolno - amerykańskim odbędą się definitywnie w Łodzi w dniach 15 i 16 października. Będą to pierwsze oficjalne mistrzostwa w tym stylu. — Łódzki Okręgowy Związek Atletyczny czyni już do tej imprezy odpowiednie przygotowania. Mistrzostwa odbędą się w hali w parku im. Poniatowskiego. Weźmie w nich udział ok. 70 najlepszych atletów z całej Polski.

Zwycięstwo ŁKS-u w Zduńskiej Woli

W niedzielę bawiła w Zduńskiej Woli kombinowana drużyna ŁKS-u, która po ładnej grze pokonała w meczu towarzyskim tamteiszy Tur w stosunku 5:0 Zainteresowanie meczem w Zduńskiej Woli było bardzo duże, gdyż zebrało się około tysiąca publiczności.

Odznaczenia łódzkich sportowców

Ostatni „Monitor Polski" przynosi liczne odznaczenia sportowców Krzyżem Zasługi. — Na liście odznaczonych figurują również nazwiska łodzian. Srebrnym Krzyżem Zasługi zostali m. in. odznaczeni. prezes UT p. Rode, prezes ŁOZK p. Szymski, prezes ŁOZPR dr. Al. Grabowski, zaś bronzowym Krzyżem Zasługi: sekretarz ŁOZP p. Kędzierzawski i zawodniczka klubu IKP — Gruszczyńska.

Jakie pary startują
w wyścigu amerykańskim

W dwugodzinnym wyścigu amerykańskim parami, który odbędzie się jutro na torze helenowskim (początek o godz. 19-ej) startować będą ostatecznie następujące pary:

Pary duńskie: Nilsen — Eriksen, Gene — Andersen.

Pary warszawskie: Napierała — Starzyński, Michalak — Olecki oraz bracia Kapiakowie.

Pary łódzkie: Wójcik — Błaszczyński, Osmólski — Andrzejewski, Szmidt — Leśkiewicz, Derwisiński — Kołodziejski, Stańczak — Jek i in.

Dochód z imprezy przeznaczony jest na Fundusz Obrony Narodowej.

Narady przedwyborcze

Warszawa, 20 września.

Dzień dzisiejszy nie przyniósł żadnych nowych decyzji w stronnictwach politycznych na temat ich stosunku do wyborów parlamentarnych z wyjątkiem uchwał zarządu głównego Związku Rezerwistów, który wypowiedział się za jaknajdalej idącym poparciem akcji wyborczej OZN-u.

* * *

W ostatnich dniach b. m. odbędzie się posiedzenie rady naczelnej ZZZ, a w dniu 25 b. m. zbierze się zarząd główny Chrześcijańskich Związków Zawodowych.

Oba posiedzenia poświęcone będą omówieniu stanowiska tych ugrupowań wobec wyborów samorządowych i parlamentarnych.

Z życia towarzyskiego Makabi

W nadchodzącą sobotę o godzinie 17.30 odbędzie się w sali b. Teatru Kameralnego w Grand Hotelu (Traugutta 1) inauguracyjny five o'clock Ż. K. S. „Makabi". Przygrywać będzie doborowa orkiestra.

Kronika radiowa

PRZEDSTAWICIELE KOMITETU RADIOFONIZACJI KRAJU U PANA WOJEWODY.

Pan wojewoda Henryk Józewski przyjął na audiencji przedstawicieli wojewódzkiego komitetu radiofonizacji kraju w Łodzi w osobach prezesa notar. Stefana Szmidta, dyr. Stanisława Jary i red. Benedykta Stefańskiego.

Przedstawiciele W.K.R.K. informowali p. wojewodę o postępach swych prac na terenie okręgu łódzkiego oraz przedstawili plan dalszej pracy na okres jesienno-zimowy.

Równocześnie zaprezentowano p. wojewodzie specjalny wyprodukowany dla komitetu radiowy „odbiornik społeczny", przy pomocy którego przeprowadzana będzie radiofonizacja wśród organizacji i stowarzyszeń społecznych. Jest to bardzo tani i bardzo dobry nowoczesny odbiornik.

MIKROFONY NA PLACU WOLNOŚCI.

W związku z wydarzeniami za Olzą oraz z zapowiedzią organizacji społecznych, że w dniu 21 września odbędzie się w Łodzi na Placu Wolności zgromadzenie publiczne—Rozgłośnia łódzka instaluje u wylotu ul. Piotrkowskiej swoje mikrofony, których zadaniem będzie uchwycenie przebiegu manifestacji społeczeństwa łódzkiego.

WESOŁY DYMEK Z KOMINA.

W środę, dnia 21-go września o godz. 17.20 Rozgłośnia łódzka nadaje swój „Wesoły Dymek z komina" p. t. „Wrześniowe hocki". Tym razem stali bohaterzy dymków łódzkich Antek i Feluś z Bałut zwiedzać będą muzeum.

Wykonawcami Dymka będą: Ada Zasadzianka, Włodzimierz Matuszkiewicz i Edward Dąbrowski oraz chór revellersów Karola Lubowskiego.

„WESELE KSIĘŻACKIE" — AUDYCJA REGIONALNA.

Z wielkim zaciekawieniem przyglądamy się obrzędom i zwyczajom regionalnym tak odrębnym w różnych dzielnicach Polski, a tak zawsze miłym dla oka i przyjemnym dla ucha.

Długi korowód wozów, barwnie przystrojeni goście w stroje ragionalne, odgłosy kapeli i trzaski z bicza to „Wesele księżackie jedzie"... Jeśli go obejrzeć nie możemy — to posłuchajmy przynajmniej kapeli i przyśpiewek okolicznościowych, które nada Rozgłośnia łódzka na wszystkie stacje polskie 22-go września o godz 18.30 w opracowaniu Piotra Pieczyńskiego. Ze zdumieniem zauważymy, że wesele księżackie trwa trzy dni. Taki jest obyczaj. Będzie to audycja o typie regionalnym. Reżyseruje: dr. Jerzy Ronard-Bujański.

Doktór
F. KLOZENBERG
powrócił

Dr. BRAUN
Cegielniana 4, tel. 100-57
Spec. chor. skórnych, wenerycznych i seksualnych
przyjmuje od 8—1 i od 5—9 wiecz.
w niedz. i święta od 9—1.

Dr E. Gutman
Dr Maria Gutman
SPEC. CHOROBY DZIECI
POWRÓCILI
AL. KOŚCIUSZKI 8, tel. 173-00.
od 12—1, 3—6.

LEKARZ-DENTYSTA
H. Grabińska
Gdańska 26a tel. 221-89
POWRÓCIŁA

Lecznica
Dra Z. Rakowskiego
ze stałemi łóżkami
DLA CHORYCH NA
uszy, nos, gardło i
DROGI ODDECHOWE
Gabinet Roentgena dla prześwietlań i zdjęć.
Piotrkowska 67 tel. 127-81.
od 9 r. — 2, 5—8 w.

DR. MED.
S. Kryńska
Chor. skórne i weneryczne
(kobiety i dzieci)
Sienkiewicza 34 telef. 146-10
przyjmuje od 12—2 i od 3—4 pp.
POWRÓCIŁ

DR. MED.
AL. KOPCIOWSKI
POWRÓCIŁ
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

GABINET KOSMETYKI LECZNICZEJ I TOALETOWEJ.
Z. SZWALBE
dyplom Uniwersytecki
MONIUSZKI 1, tel. 127-99.
Usuwanie wszelkich defektów cery, usuwanie bezpowrotnie i bez śladów szpecących włosów.
Przyjmuje 10—2 i 4—8 wiecz.

Do akt Nr. Km X. 1884/38.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 10-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Zachodnia nr. 41, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, ze w dniu 5 października 1938 r. o godz. 13-ej w Langówku, Szosa Zgierska Nr. 63, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości oszacowanych na łączną sumę zł. 1995, a mianowicie 2-ch maszyn do cięcia papieru i 3-ch pras, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 7 września 1938 r.
Komornik:
(—) L. NABOROWSKI.

---

9 URZĄD SKARBOWY W ŁODZI. Dnia 10 września 1938 r.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI.

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25.6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580, podaje się do ogólnej wiadomości, że dn. 21 września 1398 roku o godz. 10 w lokalu Składnicy Skarb. przy ul. Kilińskiego 88, celem uregulowania należności p. obrot. i doch. na rzecz 9 Urzędu Skarb. w Łodzi u Zajberta Wolfa odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości:

Urządzenie mieszkania, 45 szt. cena szac. 735 zł.

Z uwagi na to, że licytacja, wyznaczona w pierwszym terminie na dzień 13.7. 1938 r. nie doszła do skutku, wymienione wyżej przedmioty w myśl § 92 powołanego na wstępie rozporządzenia mogą być sprzedane za cenę niższą od oszacowania.

Zajęte przedmioty można oglądać dn. 21.9. 1938 r. od godz. 10 do godz. 16 w lokalu Składnicy Skarb.

Naczelnik Urzędu Skarbowego
E. RYBARKIEWICZ.
Kierownik Działu Egzekucyjnego.

PLUSKWY
wytępisz bezpowrotnie tylko świecą dezynfekcyjną „Fumigatore - Cimex“ Przeprowadzamy dezynfekcję mieszkań pod gwarancją gazami D. G. W. Zgłoszenia
„ZAKŁAD DEZYNFEKCYJNY“
Łódź, Al. I Maja 4, tel 222-60

RUTYNOWANA NAUCZYCIELKA MUZYKI (moskiewskie konserwatorium) UDZIELA
lekcyj gry fortepianowej
oraz francuskiego po dłuższym pobycie w Paryżu.
G. HURWICZ-SZTYLLEROWA
Aleje 1-go Maja 9 m. 6.

Niebywała okazja!
Przygody Tarzana
Człowieka Leśnego
8 tomów — 1240 stron
Cena za całość:
tylko 1 zł. 50 gr.

Matki
Zapisujcie swe niemowlęta do
„Kropli Mleka“

DR. MED.
M. RUNDSZTEIN
AKUSZER-GINEKOLOG
Pomorska 7, tel. 127-84
przyjmuje od 8—10 i od 4—8 w.

LEKARZ-DENTYSTA
P. Strauchowa
POWRÓCIŁA
Narutowicza 14
tel. 219-67

Dr. M. Eljasberg
powrócił

LEK. DENT.
L. GECOWOWA
Legionów 3
tel. 174-02
wznowiła przyjęcia

LEKARZ-DENTYSTA
F. KOPCIOWSKA
POWRÓCIŁA.
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

DOKTÓR
HENRYKOWSKI
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych.
TRAUGUTTA 9, Telefon 262-98
od 8—11-ej i od 6—9-ej wieczór
w niedzielę i święta od 9—12.30.

DR. MED.
Niewiażski
Specj. chor. wenerycznych, skórnych i seksualnych.
Andrzeja 5, tel. 159-40
Przyjm. od 8—11 rano i od 5—9.
w niedziele i święta 9—12.

Dr.
F. Praszkier
Cegielniana 3,
powrócił

Do akt Nr. Km X. 1849/38.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 10-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Zachodnia nr. 41, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 28 września 1938 roku o godz. 11.30 w Łodzi przy ul. Nowomiejskiej 10, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, oszacowanych na łączną sumę zł. 999, a mianowicie: 240 ręczników, 4 płaszcze i prześcieradła kąpiel., 150 serwetek, 60 szali i 18 m. drelichu, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 5 września 1938 r.
Komornik:
(—) L. NABOROWSKI.

PRYWATNA PORADNIA
Psychologiczno - Wychowawcza
PIOTRKOWSKA 84, tel. 152-11
godz. prz. 9—1 i 3—6
udziela porad we wszelkich sprawach związanych z rozwojem i wychowaniem dzieci i młodzieży
PRZY PORADNI ORGANIZUJE SIĘ KOMPLET DLA DZIECI TRUDNYCH.

Dr. HELLER
SPEC. CHORÓB SKÓRNYCH, WENERYCZNYCH I MOCZOPŁCIOWYCH
Traugutta 8, tel. 17?-89
przyjmuje od 8—11 i od 4—8
w niedziele i święta 10—1

Dla dzieci z przytępionym słuchem, głuchych oraz z wadami mowy
PRZEDSZKOLE
i komplety pod kier. M. KOBEROWEJ
dypl. naucz. spec.
Stała opieka lekarska
Inf. KILIŃSKIEGO 141 od 10—12 i 19—21. Telef. 176-47.

Tel. 215-23. Tel. 215-23.

ZAWIADOMIENIE.

Rosiak Remigiusz, długoletni pracownik Zakładu Fryzjerskiego „Marjan“, obecnie pracuje Piotrkowska Nr. 72, Gmach Grand-Hotelu w Zakładzie Fryzjerskim Schilkiego.

Fryzjer damski „LUDWIK“
pracuje nadal
w f-mie L. ROZENCWAJG
ZAWADZKA 26, tel. 224-45.

Do akt Nr. Km X 1266/38.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 10-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Zachodnia nr. 41, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 2 8września 1938 r. o godz. 13.30 w Łodzi, ul. 11-go Listopada 99, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości oszacowanych na łączną sumę zł 782, a mianowicie: różnych mebli, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 9 września 1938 r.
Komornik:
(—) L. NABOROWSKI.

Kupno i sprzedaż

Z POWODU wyjazdu sprzedam stylową jadalnię, urządzenie kuchni oraz inne meble. Piotrkowska 191, m. 8, 9—12 i 2—6.

RESZTKI najnowszych materjałów damskich w najlepszym gatunku. M. Zanderowa, Cegielniana 36, front 1. piętro, tel. 247-63.

DROBNE ogłoszenia w „Republice“ są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedyńczy pokój, 3) sprzedać nieruchomość lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazyjnie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republiki“.

Lokale

POKÓJ umeblowany, solidnemu panu od zaraz do wynajęcia. Front. Telefon. Sienkiewicza 20, m. 7.

SZUKAM pokoju wraz z utrzymaniem przy inteligentnej żyd. rodzinie, gdzie chciałbym się urządzić z 5-letnią córeczką. Oferty do Republiki sub: „A.“ 23.9

POKÓJ elegancko umeblowany z wszelkimi wygodami (łazienka, telefon) do wynajęcia. Wiadomość: Narutowicza 56, m. 17.

POKÓJ dwuokienny dla 2 osób w śródmieściu z telefonem i wygodami, nie wyżej 2-go piętra, poszukiwany. Oferty sub: „S. S. K.“ do Republiki.

POKÓJ umeblowany lub bez z wszelkimi wygodami z telefonem do wynajęcia. Gdańska 6, m. 12. Tel. Nr. 278-58

5 POKOJOWE mieszkanie z wszelkimi wygodami do wynajęcia od 1/X-38, Piramowicza 15.

Posady

DYPLOMOWANA bibliotekarka wykształcenie średnie, języki: polski, niemiecki, dostatecznie francuski — znajomość pracy biurowej maszynopisania — poszukuje posady bibliotekarki, w księgarni lub jakiejkolwiek innej pracy. Chętnie wyjazd. Łaskawe zgłoszenia sub. „Wrzesień 18“ do Adm. Republiki.

MŁODA (17 lat), energiczna, wykształcenie 7 klas szkoły powszechnej, poszukuje posady w charakterze ekspedientki, sklepowej lub innej, ma praktykę sklepową. Wymagania skromne. Łaskawe oferty do Administracji sub: „70“. 30.9

SPRZEDAWCA do sklepu konfekcji poszukiwany „Celim“, Piotrkowska Nr. 117.

CODZIENNIE gotówkę zarobią panie i panowie przy łatwej pracy akwizycyjnej. Zgłoszenia codziennie 10—12 i 4—6, Aleja Kościuszki nr. 27, m. 3.

Nauka i wychowanie

UZUPEŁNIJ braki w Twym wykształceniu! Dorosłych, młodzież zaniedbaną w nauce szybko i gruntownie dokształca rutynowany nauczyciel Polski, matematyka, nauki ogólnokształcące. — Przygotowuje do egzaminów. Aleja Kościuszki 13, front. I p. m. 3.

HEBRAJSKIEGO udziela oraz przygotowuje do konfirmacji dyplomowany nauczyciel szkół państwowych. Dzwonić Nr 248-31. 27. 9.

ZBIOROWY kurs solfedża i encyklopedii muzycznej pod kierownictwem profesora Henryka Jabłonia rozpoczyna się 1 października. Zapisy: Gdańska 94 (szkoła rytmiki) od 4—7.

RUTYNOWANA nauczycielka udziela lekcyj gry fortepianowej. Ceny przystępne. Legionów 57, Agińska.

STUDENTKA udziela lekcyj w zakresie gimnazjum. Specjalność łacina, francuski, polski. Tel.: 164-33, w godz. 9—11 i 1—16-ej. 2.10.

M. ROZENBLUM, Angielski, francuski. Plac Dąbrowskiego 4, m. 7, telefon 141-31 (9—10 g.).

Rozmaite

ARTYSTYCZNA pracownia haftów maszynowych „Modes“, Łódź, Zamenhofa 6, telefon 217-99.

NINIEJSZYM zawiadamiam Sz. Klientelę, iż zakład fryzjerski z ul. Andrzeja 10 został przeniesiony na ul. Andrzeja 28. Salon damski prowadzi znany pracownik fryzjerski N. Tyszel. Polecamy się Sz. Klienteli.

PANI MIRCE. Narazie b. proszę o adres do Administracji sub: „Przyjaźń“ Odpiszę.

OBIADY prywatne, pierwszorzędne, na żądanie dietetyczne. Piotrkowska 55/8, front, telefon 112-14.

ZAGINAŁ weksel na zł. 130.— z wyst. Braci Kozińskich w Łodzi Al. I. Maja Nr. 115 pł. 30 października 1938 r. na zlecenie S. Natanson. Weksel niniejszy unieważnia się.

ZGUBIONO kwit lombardowy za Nr 290339 wyd. w Łodzi.

Uzdrowiska

PENSJONAT A. Szykier-Żołtkierowej „Zacisze Leśne“ Zakrzewie przyjmuje zamówienia na święta. Inf. tel. 275-24.

„ZACISZE LEŚNE“ Zakrzew. Pensjonat Pauliny Kolskiej przyjmuje zamówienia na święta. Tel. 217-37. Telefon na miejscu, Poddębie 14.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretarjat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretarjat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika“: 68-148 i 600-620.

PRENUMERATA „REPUBLIKI“
w Łodzi zł. 4.—, za odnoszenie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—, „Republika“ i „Express“ w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I. konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

Za wydawcę: Wydawn. „Republika“ Sp. z ogr. odp. Stefan Dymek. — Redaktor odp. Stefan Dymek. Druk „Republiki“ w Łodzi, Piotrkowska 49 i 64.